BOink
Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang

Prijzen in de Kinderopvang

Informatie over (het adviestraject voor) de uurtarieven in 2027

Voor ouders en oudercommissies

COLOFON

Dit is een uitgave van de Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang, BOinK, 2026.

AUTEUR

Marjolein Lantinga

MET MEDEWERKING VAN

Annemieke van Wijk

COPYRIGHT © BOINK, OKTOBER 2026

Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming van BOinK worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING **4**
Leeswijzer: Wat kun je verwachten? 5

ALGEMENE INFORMATIE OVER PRIJZEN IN DE KINDEROPVANG

HOOFDSTUK 1 PRIJZEN IN DE KINDEROPVANG **6**
1.1 De wet kinderopvang 6
1.2 Het contract en de algemene voorwaarden 7
1.3 Hoe bepaalt de houder de uren in het contract? 9

SPECIFIEKE INFORMATIE OVER TARIEVEN, PRIJSWIJZIGINGEN EN HET OUDERCOMMISSIE ADVIESTRAJECT

HOOFDSTUK 2 DE OPBOUW VAN HET UURTARIEF **16**
2.1 Dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang 18
2.2 Gastouderopvang 27

HOOFDSTUK 3 HET ADVIESRECHT VAN DE (CENTRALE) OUDERCOMMISSIE **31**
3.1 Hoe werkt het adviesrecht op prijswijzigingen? 32
3.2 Advies via centrale oudercommissie 37
3.3 Wat als het adviestraject niet naar wens verloopt? 38
3.4 Visie op medezeggenschap en het prijsadvies 41

HOOFDSTUK 4 PRIJSWIJZIGING IN 2027 ..... **44**
4.1 Prognose kostenontwikkeling in de kinderopvang 45
4.2 Stijging personeelskosten 47
4.3 Nieuwe wet- en regelgeving 50
4.4 Personeelstekorten 52
4.5 Het maximum uurtarief, toetsingsinkomens en toeslagpercentages voor 2027 55
4.6 Inflatie 57
4.7 Eisen veiligheid, brandveiligheid en Arbowetgeving 58
4.8 Aanbod van extra kwaliteit en uitbreiding van diensten 59

Inleiding

Veel ouders hebben vragen over de prijswijzigingen van hun kinderopvanglocatie. Vooral wanneer de organisatie een prijsverhoging heeft aangekondigd, vragen ouders zich af of dit 'zomaar mag'. Ook vragen ze zich af wat de redenen zijn van de prijswijziging en of er ook iemand is die hierbij kan meekijken of over kan adviseren.

Voor al deze ouders geeft BOinK in deze brochure informatie over de Wet kinderopvang en de regels over contracten en uurtarieven. Ook geven we meer inzicht in de manier waarop prijzen in de kinderopvang zijn opgebouwd. En uitleg over de argumenten die kunnen worden genoemd bij een voorgenomen prijswijziging. De oudercommissie van de kinderopvanglocatie heeft een wettelijk adviesrecht en moet om advies gevraagd worden over de voorgenomen prijswijziging. We vertellen in deze brochure daarom ook meer over het wettelijk adviesrecht dat de oudercommissie heeft.

Veel oudercommissies hebben ieder jaar opnieuw vragen over de voorgestelde prijswijziging van hun kinderopvanglocatie. Het adviesrecht op prijswijzigingen blijft ingewikkeld. Hoe kun je als oudercommissie de prijswijziging die de organisatie voorstelt goed beoordelen? Ook als commissieleden zelf weinig financiële kennis hebben? Welke informatie en cijfers mag een oudercommissie verwachten van de organisatie? Is er eigenlijk nog onderhandelingsruimte, of is het adviestraject vooral 'voor de vorm'? En hoe voer je als oudercommissie een goed gesprek met de organisatie over het uurtarief van je kinderopvanglocatie?

Voor alle oudercommissieleden hopen we met deze brochure dan ook een hulpmiddel te bieden voor het complete adviestraject rondom prijswijzigingen.

Leeswijzer: Wat kun je verwachten?

Hoofdstuk 1 is nuttig voor alle ouders die gebruik maken van kinderopvang. We geven informatie over wat er in de Wet kinderopvang staat over prijzen en prijswijzigingen in de kinderopvang. We gaan in op wat er in het contract en de Algemene Voorwaarden zou moeten staan over de uurtarief en het wijzigen daarvan.

In dit hoofdstuk beschrijven we ook hoe de houder het aantal uren kinderopvang berekent dat in het contract wordt opgenomen. Dit verschilt namelijk per opvangsoort; dagopvang, buitenschoolse opvang (bso) of gastouderopvang. Tot slot vertellen we het een en ander over de kinderopvangtoeslag en het maximum te vergoeden uurtarief.

In **hoofdstuk 2** geven we uitleg over de opbouw van het uurtarief. Hoe bepaalt een kinderopvangorganisatie of locatie haar uurtarief? En hoe werkt dat in de gastouderopvang?

We geven informatie over alle verschillende kosten die een organisatie heeft. Deze informatie is voor oudercommissies essentieel om een goed advies over de prijswijziging te geven. Ook voor ouders die meer inzicht willen krijgen in het uurtarief van hun opvanglocatie, kan deze informatie waardevol zijn.

Hoofdstuk 3 staat volledig in het teken van het adviesrecht van de oudercommissie op prijswijzigingen. Welke informatie mag een oudercommissie van de houder verwachten? Welke afspraken zouden beide partijen met elkaar moeten maken? En wat kun je doen als het adviestraject niet naar wens verloopt?

Tot slot gaan we in **hoofdstuk 4** in op ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de prijswijziging voor het komende jaar. Denk bijvoorbeeld aan de salarisafspraken uit de cao Kinderopvang. We beschrijven verschillende redenen die houders kunnen noemen als onderbouwing voor hun prijsverhoging. Daarnaast geven we aandachtspunten over waar je als oudercommissie op moet letten.

Hoofdstuk 1 Prijzen in de kinderopvang

1.1 De wet kinderopvang

De Wet kinderopvang is sinds 2005 in werking. Houders[1] in de kinderopvang bieden hun opvang aan in een vrije markt. Een houder bepaalt daarom ook zelf zijn uurtarief. Hij houdt hierbij rekening met de kwaliteitseisen die de wet- en regelgeving stellen. Eisen zoals de *beroepskracht-kindratio*, de maximale groepsgrootte en de opleiding van de pedagogisch professionals. Goede kinderopvang kent een prijs.

Oudercommissies hebben een wettelijk adviesrecht op voorgenomen prijswijzigingen. Wij adviseren individuele ouders om altijd bij de (centrale) oudercommissie te informeren of de oudercommissie gebruik heeft gemaakt van het adviesrecht. En zo ja, welk resultaat dit heeft opgeleverd.

Meer informatie over het adviesrecht op prijswijzigingen vind je in hoofdstuk 3. Uitgebreide informatie over de werkwijze van de oudercommissie en haar wettelijke *adviesrechten* is te vinden op onze website. Ook vind je daar meer informatie over de *Wet kinderopvang*.

---

1 Houder: degene aan wie de onderneming, zoals bedoeld in de Handelsregisterwet 2007, toebehoort en met die onderneming een kindercentrum of gastouderbureau exploiteert (Wet kinderopvang).

Kinderopvangtoeslag en maximum te vergoeden uurtarief

Wanneer ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag, krijgen zij van de overheid een bijdrage in de kosten voor kinderopvang. Op de website van *Dienst Toeslagen* staan de regels en voorwaarden waaraan ouders moeten voldoen om kinderopvangtoeslag te kunnen krijgen. Zie ook onze *themapagina Kinderopvangtoeslag* voor heldere uitleg en de link naar de *app Uitleg Kinderopvangtoeslag* van BOinK. Deze app helpt ouders stap voor stap bij het aanvragen en wijzigen van hun kinderopvangtoeslag.

Ouders betalen altijd een deel van de kosten van de opvang zelf. Dat is de verplichte eigen bijdrage die vastgelegd is in de Wet kinderopvang. De overheid stelt jaarlijks een maximum uurtarief vast waarover de kinderopvangtoeslag wordt uitbetaald. Zodra deze bekend zijn, publiceren wij de uurtarieven voor dagopvang, bso en gastouderopvang ook op *onze website*.

Het gedeelte van het uurtarief bóven dit maximum uurtarief komt niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag. Dit deel betalen ouders dus volledig zelf. Het komt boven op de eigen bijdrage die ouders sowieso al hebben. Er zijn kinderopvangorganisaties die een hoger uurtarief vragen dan het maximum uurtarief. Dat brengt dus extra kosten met zich mee voor ouders. Of ouders wel of niet gebruik maken van deze 'duurdere' kinderopvang is een keuze die ouders zelf maken of een gevolg van het aanbod in een bepaalde omgeving. Het is als ouder en als oudercommissie goed om na te gaan wat de oorzaak is van dit hogere tarief. Zie meer over het maximum uurtarief in 2024 in het blauwe kader in **hoofdstuk 4**.

1.2 Het contract en de algemene voorwaarden

Staat het uurtarief in mijn contract?

Ja, bij het aangaan van een contract in de kinderopvang, moet de te betalen prijs per uur in het contract beschreven staan. Een kinderopvangcontract bestaat uit meerdere onderdelen:

- de (plaatsings)overeenkomst
- de algemene voorwaarden

- het beschreven aanbod

De voor de opvang te betalen prijs per uur, het uurtarief, staat beschreven in de (plaatsings)overeenkomst. Evenals de naam, geboortedatum en het adres van het kind, als ook het soort kinderopvang dat afgenomen wordt, het aantal uren kinderopvang per jaar en de periode van de overeenkomst. Overige zaken die in een goede overeenkomst horen te staan, en meer informatie lees je in onze Kennisbank onder *Contract afsluiten & opzeggen*.

Mag het uurtarief zomaar gewijzigd worden?

Nee, het uurtarief mag niet zomaar gewijzigd worden. Kinderopvangondernemers moeten hun voorgenomen prijswijzigingen eerst ter advies voorleggen aan de oudercommissie. Dit staat vastgelegd in de *Wet kinderopvang, artikel 1.60 lid 1f*. Pas als dit adviestraject volledig is doorlopen, mag een ondernemer de nieuwe uurtarieven gaan doorvoeren op alle contracten. Het adviesrecht op prijswijzigingen komt verder aan bod in hoofdstukken 3 en 4.

Waar kan ik het huidige uurtarief van organisaties nog meer vinden?

De actuele uurtarieven moeten openbaar en transparant op de website voor álle ouders zichtbaar zijn. Helaas worden de gehanteerde uurtarieven steeds vaker niet meer op de website van organisaties vermeld, of erg moeilijk vindbaar. Zo staat er op websites tegenwoordig vaak een rekentool die op basis van het inkomen van de ouder(s) laat zien hoeveel zij – na aftrek van de kinderopvangtoeslag – daadwerkelijk zelf moeten betalen. Na invullen van alle gegevens, komt dan ook het gehanteerde uurtarief van de betreffende locatie in beeld. Deze manier van informeren is niet transparant en maakt het voor ouders veel omslachtiger om de uurtarieven van verschillende organisaties en locaties te vergelijken. We zien dan ook graag dat kinderopvangorganisaties naast het aanbieden van de rekentool ook altijd de daadwerkelijke uurprijzen publiceren op hun website. Zo is dit ook door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gecommuniceerd.[2]

---

2 *Meer duidelijkheid over sluitingen en openingstijden kinderopvang*, (Ministerie SZW, 15 februari 2024)

Algemene voorwaarden

De Algemene Voorwaarden zijn onderdeel van het contract en vormen de basis voor de overeenkomst tussen ouders en kinderopvangorganisatie. Algemene voorwaarden zijn de regels die een ondernemer standaard wil laten gelden voor overeenkomsten, zoals betalingstermijnen, annuleringsgronden, regels voor het wijzigen en opzeggen van het contract en wijzigingen van de prijs.

In de voorwaarden van de branchepartijen BK en BMK[3] - de 'Algemene Voorwaarden' voor Kinderopvang, Dagopvang en Buitenschoolse opvang, versie 2025' en de 'Algemene Voorwaarden voor Gastouderopvang 2017' - staat beschreven dat de houder de overeengekomen prijs eenmaal per kalenderjaar mag wijzigen, waaronder verhogen. De houder moet ouders schriftelijk en op tijd informeren over prijswijzigingen: *"De ingangsdatum voor de gewijzigde prijs ligt tenminste 40 dagen na de dag waarop de prijswijziging aan de Ouder is aangekondigd."* Leden van de BK en BMK zijn verplicht deze algemene voorwaarden te hanteren. Het Klachtenloket en de Geschillencommissie Kinderopvang gaan op dit punt ook uit van deze breed in de branche gedeelde voorwaarde. Meer over de algemene voorwaarden lees je op onze themapagina *Het contract met de kinderopvang*.

1.3 Hoe bepaalt de houder de uren in het contract?

Welke uren mogen er in rekening gebracht worden?

Het aantal uur kinderopvang per jaar dat de organisatie in rekening brengt, moet vastgelegd zijn in het contract. De afspraken hierover kunnen per opvangsoort/ opvangorganisatie verschillen. De opvanglocatie moet wel open zijn tijdens de uren die je betaalt; als de opvang gesloten is en dus niet de dienstverlening kan bieden zoals is vastgelegd in het contract, dan heb je als ouder geen recht op kinderopvangtoeslag over deze uren. Enkel de nationale feestdagen vormen hierop een

3 Brancheorganisatie Kinderopvang (BK) en de Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK).

uitzondering: als een normale contractdag op een feestdag valt en de opvanglocatie is gesloten, dan mag de opvangorganisatie deze dag wel in rekening brengen en behouden ouders hiervoor hun recht op kinderopvangtoeslag. Dit geldt voor dagopvang, bso en gastouderopvang.

Berekening uren in de dagopvang

In de dagopvang betalen ouders voor de aangeboden uren die in het contract staan. Meestal rekent een houder hiervoor de openingstijden van het kindercentrum. Staat bijvoorbeeld in het contract dat het kind van 7.30 tot 18.00 uur kan worden gebracht, dan betalen ouders per dag dus 10,5 uur x het uurtarief.
Dit is meestal ook het geval als het kind in de praktijk alleen van 10.00 tot 17.00 uur aanwezig is.

Wanneer een kind op de eigen contractdagen afwezig is, maar de kinderopvanglocatie is zelf wel geopend, dan worden deze dagen bij ouders in rekening gebracht. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een kind ziek is, met vakantie of om andere reden niet naar de opvang gebracht wordt. Ouders hebben over deze dagen nog steeds recht op kinderopvangtoeslag. Het kan zijn dat de houder de mogelijkheid biedt om niet afgenomen uren op een ander moment in te zetten, ruiluren of ruildagen genoemd. Bijvoorbeeld in een week waarin ouders extra opvang nodig hebben.

Veel kinderopvangorganisaties bieden verschillende pakketten aan. Voor de dagopvang geldt dat naast de contracten van 52 weken ook contracten van bijvoorbeeld 48 weken kunnen worden afgesloten. Ouders betalen dan voor 4 weken in het jaar geen opvangkosten. Deze contractvormen brengen over het algemeen dan een hoger uurtarief met zich mee. Vaak ook ruim boven het maximum uurtarief van de kinderopvangtoeslag, wat dus voor eigen rekening van ouders komt. Of ouders met een 48 weken pakket uiteindelijk goedkoper uit zijn, is de vraag. Dit hangt af van de uurtarieven voor de verschillende pakketten en het percentage kinderopvangtoeslag waar ouders recht op hebben.

Berekening opvanguren in de buitenschoolse opvang

De berekening van het uurtarief in de bso is voor ouders niet altijd duidelijk. Er is geen standaardmodel en elke organisatie heeft zijn eigen systeem.

Dit heeft o.a. te maken met de verschillen in het aantal uren dat de bso open is tijdens schoolweken en vakantieweken. En met verschillen tussen de korte en lange middagen tijdens schoolweken, daar waar scholen niet met een continurooster werken. Voor de bso kunnen ouders vaak kiezen om een contract af te sluiten voor enkel de schoolweken (40 weken) of voor een heel jaar (52 weken). Soms bieden houders nog een tussenvariant aan voor 40 schoolweken + 6 vakantieweken of iets soortgelijks. We zien de afgelopen jaren steeds vaker dat ondernemers enkel nog met 52-weken bso pakketten werken.

BOinK wil uiteraard duidelijkheid en transparantie over de berekening van het uurtarief in de bso. Wij horen regelmatig over onduidelijke of constructies. Wij adviseren ouders dan ook om goed in beeld te krijgen hoe de kosten voor de bso worden berekend. Ook om te kunnen bepalen voor welke uren je kinderopvangtoeslag aangevraagd kan worden.

Voorbeeld contracturen in schoolweken op de bso

Stel: een bso locatie werkt samen met onderstaande 4 basisscholen in de wijk. De bso brengt bij alle ouders de uren in rekening vanaf het moment dat er kinderen van de vroegst sluitende school worden opgevangen. De bso sluit alle dagen om 18:00 uur.

Openingstijden scholen

	Ma, di, do, vrij	**woe**
School A	8.30 - 14.45	8.30 - 12.15
School B	8.30 - 14.00	8.30 - 14.00
School C	*8.30 - 14.30*	*8.30 - 12.00*
School D	8.30 - 15.00	8.30 - 12.15

Stel: je kind gaat naar school C. Op maandag en woensdag gaat het naar de bso. Welke uren moet je betalen?

Op maandag betaal je van 14:00 - 18:00 uur. Ook al is je eigen kind pas om 14:30 uur uit, de vroegst sluitende school is al om 14.00 uur uit. Op woensdag betaal je van 12:00 -18:00 uur: de school van je kind is die dag – toevallig - de vroegst sluitende school.

Berekening bso uren in schoolweken

Wanneer op de bso locatie waar je kinderen naar toe gaan ook kinderen van andere scholen worden opgevangen, dan geldt de sluitingstijd van de vroegst sluitende school als openingstijd van de bso. Vanaf dat moment mogen kosten worden doorberekend aan alle ouders, ook als de school van hun kinderen pas later sluit. Het kan dus voorkomen dat een bso uren rekent terwijl je kind dan nog op school zit. Dit is toegestaan.

Berekening bso uren in schoolvakanties

Op vakantiedagen wordt er een hele dag opvang geboden. Gebruikelijk is dan om de openingstijden van de bso in rekening te brengen. Net zoals in de dagopvang. Houders kiezen er meestal voor om de totale uren vakantieopvang in een heel kalenderjaar te verdelen over 12 gelijke maandbedragen. Op die manier is het factuurbedrag voor ouders iedere maand gelijk en is er geen sprake van een hogere factuur in bijvoorbeeld de zomervakantie.

Berekening opvanguren in de gastouderopvang

Voor gastouderopvang ligt het uurtarief over het algemeen lager dan het uurtarief van een kinderdagverblijf of bso. Daar staat tegenover dat er ook minder wordt vergoed via de kinderopvangtoeslag. In de gastouderopvang is het vaak mogelijk om per afgenomen uur te betalen. Afspraken over aantal af te nemen opvanguren en tegen welke uurtarief, worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de vraagouder(s) en de gastouder. In de overeenkomst staan ook mogelijke andere afspraken. Denk aan bijkomende kosten voor bijvoorbeeld luiers en voeding. En het wel of niet doorbetalen bij ziekte van het kind. Zie hiervoor verder **hoofdstuk 2,** over de opbouw van het uurtarief.

In de Wet kinderopvang is bepaald dat een gastouder altijd bij een gastouderbureau aangesloten moet zijn. Dit bureau zorgt onder andere voor de bemiddeling tussen de ouders en de gastouder en is voor beiden contactpersoon. Ook heeft het gastouderbureau een zogenoemde ‘kassiersfunctie’. Dit betekent dat ouders de totale prijs voor de gastouderopvang aan het gastouderbureau betalen. Het bureau betaalt daarna de gastouder uit. Bij elkaar opgeteld bestaat het uurtarief voor gastouderopvang meestal uit twee delen:

a) de kosten voor de opvang door de gastouder
b) de kosten voor de dienstverlening van het gastouderbureau

Gastouders geven per maand aan het gastouderbureau door hoeveel uur zij daadwerkelijk opvang hebben geboden. We adviseren ouders om zelf ook bij te houden hoeveel uren opvang zij hebben afgenomen. Vaak zal het gastouderbureau een factuur sturen waarop het aantal opvanguren en de bemiddelingskosten apart vermeld zijn. Het gastouderbureau is niet verplicht een jaaropgave aan ouders te verstrekken. Voor een vraagouder is een jaaropgave wel heel handig om te hebben om bij een eventuele controle van Dienst Toeslagen deze te kunnen overleggen.

Ruilbeleid en ruildagen

In contracten voor kinderopvang in kindercentra (dag-/peuteropvang en bso) staat veelal informatie over het ruilbeleid dat de opvangorganisatie hanteert voor dagen waarop een kind niet naar de opvang kan komen. Let op: er zijn grofweg twee soorten ruildagen te onderscheiden.

Ruilbeleid bij afwezigheid van kind

Een ruildag – ook wel compensatiedag of ruiltegoed genoemd – betreft een dag waarbij je als ouder zelf je kind hebt afgemeld voor de kinderopvang, bijvoorbeeld vanwege vakantie of ziekte. Veel kinderopvangorganisaties bieden de mogelijkheid om een *niet* afgenomen dag te ruilen met een andere dag. Dit is meestal een service, je hebt er als ouder geen recht op. Je betaalt als ouder voor de beschikbaarheid en het vrijhouden van een kindplaats op die dag voor jouw kind. In een enkel geval is het recht op ruildagen wel als onderdeel van het contract of in de algemene voorwaarden opgenomen.

Wat het beleid van de organisatie over het ruilen van gemiste opvangdagen ook is, dit beleid moet voor ouders helder zijn. Betreft het wel of geen service? Onder welke voorwaarden en binnen welke termijn kan het ruiltegoed worden ingezet? Check in de (aanvullende) algemene voorwaarden van je kinderopvangorganisatie welk beleid er rondom het ruilen van dagen wordt gevoerd.

Ruilbeleid bij sluiting opvanglocatie

Anders is het wanneer organisaties een ruildag of uren ruiltegoed aanbieden ter compensatie van een sluitingsdag op initiatief vanuit de kinderopvang zélf. Denk aan een incidentele sluiting van de opvanglocatie wegens personeelstekort, of het structureel dicht zijn op bijvoorbeeld de vrijdag na Hemelvaart of een dag met Carnaval. Deze ruildagen moeten 'gegarandeerd' ingezet kunnen worden door ouders. Kan deze dag niet ingezet worden, of hebben ouders geen behoefte aan extra opvang, dan moet deze dag alsnog *financieel gecompenseerd* worden. Ga dus niet zomaar akkoord met ruilagen als compensatie voor een sluiting en maak hierover duidelijke, schriftelijke afspraken. Lees meer in dit *artikel* van BOinK.

Uitspraken Geschillencommissie Kinderopvang m.b.t. sluitingsdagen

Er zijn de afgelopen jaren diverse uitspraken gedaan door de Geschillencommissie Kinderopvang over het wel of niet bij ouders in rekening mogen brengen van opvanguren die zij niet kunnen afnemen omdat de opvanglocatie gesloten is.

- *Opvang mag onder omstandigheden sluiten op betaalde dagen, maar adequate ruiluren dienen gegarandeerd te zijn*
- *Niet genoten opvanguren vanwege eerdere sluiting op 5 december moet ondernemer aan consument vergoeden*
- *Gebruikte rekenmethode voor terugbetaling door ondernemer niet genoten opvanguren onjuist*
- *Niet genoten opvanguren onterecht door ondernemer gefactureerd: onterecht beroep op overmacht, ondernemer moet uren terugbetalen*
- *Ondernemer moet opvanguren hittesluiting terugbetalen*
- *Kosten van niet genoten opvang dient ondernemer deels te vergoeden*

Lees ook de *Thema analyse: Ruiluren(beleid)* van de Geschillencommissie, waarin uitspraken over de jaren heen binnen dit thema nader uitgediept worden.

De uitspraken van de Geschillencommissie Kinderopvang bevatten overeenkomsten die voor ouders en ondernemers interessant en leerzaam kunnen zijn om de kwaliteit in de kinderopvang nog beter te maken.

Sluiting wegens studiedag voor personeel

In februari 2024 heeft het ministerie van SZW bericht dat ouders géén recht op kinderopvangtoeslag hebben bij een sluiting van de opvanglocatie vanwege een studiedag voor personeel. Zoals dit ook al geldt voor andere sluitingsdagen, met uitzondering van de erkende feestdagen. Het recht op kinderopvangtoeslag bestaat immers voor uren die zowel

a) betaald zijn en overeengekomen in het contract, als
b) waarop de kinderopvangorganisatie daadwerkelijk de dienst aanbiedt en (dus) open is.

Studiedagen vallen hier niet onder, omdat de opvanglocatie niet open is en de dienst niet wordt aangeboden. Studiedagen komen daarom niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag. Het ministerie geeft aan dat de kosten voor studiedagen verwerkt dienen te zijn in het uurtarief, net zoals andere personeelskosten. Hiermee wordt voorkomen dat ouders de kosten voor een niet af te nemen opvangdag voor 100% zelf moeten bekostigen.

Hoofdstuk 2
De opbouw van het uurtarief

Wist je dat …

… onze infosheet '*Opbouw van de uurprijs – in dagopvang, peuteropvang en bso*' een handige samenvatting van dit hoofdstuk biedt?

Hoe bepaalt een kinderopvangorganisatie of -locatie haar uurtarief?

Goede kinderopvang in Nederland moet aan belangrijke, minimale kwaliteitseisen uit de Wet kinderopvang voldoen. Om opvang van goede kwaliteit te bieden, moet een ondernemer verschillende uitgaven doen, kosten maken. Denk bijvoorbeeld aan het betalen van personeel en huur van de locatie. Deze verschillende onderdelen worden ook wel kostenposten genoemd. Per organisatie en per locatie kunnen deze kostenposten nogal verschillen.

Ten tweede is het van belang om te weten welke inkomsten de kinderopvangorganisatie heeft, de omzet. Ook dit bedrag kan per organisatie en/of locatie verschillen. Denk bijvoorbeeld aan het aantal kinderen dat wordt opgevangen.

Om als oudercommissie een wijziging in het uurtarief te kunnen beoordelen, is het noodzakelijk om te weten hoe het uurtarief is opgebouwd. Hoe berekent een houder de inkomsten en uitgaven? Zowel over het afgelopen jaar, de jaarrekening genoemd, als de inschatting voor het komende jaar, begroting genoemd. Daarover gaat dit hoofdstuk. De prijsopbouw voor kinderopvang in een kindercentrum is anders dan voor kinderopvang bij een gastouder. Met opvang in een kindercentrum bedoelen we dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang. Hierover gaat de eerste paragraaf. In **paragraaf 2.2** komt de prijsopbouw in de gastouderopvang aan bod.

Het belang van een goede begroting

Van een professionele kinderopvangorganisatie mag je verwachten dat deze jaarlijks ten minste een **(exploitatie)begroting** maakt en bij voorkeur daarnaast ook een **meerjarenbegroting**.

Helaas zijn er nog steeds veel opvangorganisaties die niet werken met een begroting. Zonder een zorgvuldig opgestelde begroting, heeft een kinderopvangondernemer onvoldoende inzicht in de financiële voortgang van zijn of haar organisatie. Dit maakt ook dat er geen goed onderbouwd prijsbeleid gevoerd kan worden.

Terwijl met een goed opgestelde begroting de financiële voortgang niet alleen jaarlijks, maar ook tussentijds beoordeeld en eventueel bijgestuurd kan worden.

Tip voor houders

Het Waarborgfonds en Kenniscentrum Kinderopvang biedt in hun *kennisbank* diverse praktische hulpmiddelen die ondernemers helpen hun bedrijfsvoering (verder) te professionaliseren. Zo ook het ***begrotingsmodel voor kinderopvangorganisaties***. Dit model en bijbehorende handleiding helpen ondernemers in vijf eenvoudige stappen een eigen begroting op te stellen. Het model geeft ondernemers de keuze om wel of niet te begroten per werkvorm (dagopvang, bso) en er kunnen verschillende scenario's bekeken en vergeleken worden. Dit model helpt ondernemers om het juiste uurtarief te bepalen voor het nieuwe kalenderjaar.

2.1 Dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang

Inkomsten

De inkomsten van een kindercentrum worden bepaald door de volgende zaken:

- aantal verkochte kindplaatsen kdv en bso
- overige inkomsten (tussenschoolse opvang (tso), eigen bijdrage, sponsoring)
- subsidies zoals die voor VE (voorschoolse educatie)

Kindplaatsen en de bezettingsgraad

Stel: een kinderopvanglocatie heeft groepen waar maximaal 12 kinderen tegelijkertijd opgevangen kunnen worden. We noemen dit het aantal 'kindplaatsen'. Een kindplaats is dus een opvangplek voor één kind gedurende vijf hele dagen per week. Er kunnen meerdere kinderen gebruik maken van één kindplaats. Als het ene kind twee dagen naar de opvang komt en een ander kind drie dagen, dan vullen zij samen één kindplaats op.

Hoeveel kinderen er daadwerkelijk aanwezig zijn, gedeeld door het groepsmaximum van 12, dat heet de 'bezettingsgraad'. Wanneer er altijd op alle dagen van de week 12 kinderen aanwezig zijn, dan is de bezettingsgraad dus 100%. In de praktijk komt dit maar weinig voor. Zo zijn er op de woensdag en vrijdag, de zogenoemde margedagen, vaak minder kinderen aanwezig en gaat de bezettingsgraad omlaag. Ook al kan de ondernemer in sommige gevallen ook minder personeel inzetten, in algemene zin geldt dat hoe hoger de bezettingsgraad is, hoe lager de kosten per kindplaats zijn.

Flexibele opvanguren

Over het algemeen geldt dat hoe meer flexibiliteit een opvangorganisatie biedt, hoe meer kosten dit met zich meebrengt en hoe hoger het uurtarief is voor ouders. In deze tijd van grote personeelstekorten zien we dat het aanbod aan flexibele opvang erg terugloopt. Houders die de mogelijkheid bieden om flexibele opvang af te nemen, hanteren vaak een apart uurtarief voor deze opvangvorm.

Uitgaven

De kosten die een ondernemer in de kinderopvangsector maakt, zijn onder te verdelen in de volgende kostenposten:

A. Personeelskosten
B. Huisvestingskosten
C. Directe organisatiekosten
D. Organisatie- en overige kosten

A. PERSONEELSKOSTEN

Het grootste deel van de kostprijs van kinderopvang wordt bepaald door de personeelskosten, die grotendeels bestaan uit loonkosten. De afgelopen jaren is er een stijgende lijn te zien in het aandeel van de personeelskosten, veroorzaakt door stijgende lonen en hogere kosten voor inhuur, waaronder de hoge tarieven voor zzp'ers. De totale kosten van een kinderopvangorganisatie bestaan gemiddeld voor ruim 72% uit personeelskosten[4].

Personeelskosten bestaan grofweg uit de volgende onderdelen:

Directe en indirecte loonkosten	→ Salariskosten → Periodieke loonsverhogingen → Vakantiegeld en vakantiedagen → Secundaire arbeidsvoorwaarden zoals een eindejaarsuitkering → Ziekteverzuim kosten → Eventuele reiskosten
Premies en bijdragen	→ Loonheffing → Sociale lasten werkgevers → Pensioenpremie werkgeversdeel

4 Zie *Sectorrapport Kinderopvang Jaarcijfers 2024*, Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang, december 2025.

De meeste uren in de kinderopvang worden natuurlijk verzorgd door de pedagogisch professionals. Zij draaien de meeste werkuren op de groep van de kinderen. We noemen dit de 'groepsgebonden uren'.

Maar pedagogisch professionals hebben ook belangrijke taken uit te voeren die niet op de groep plaatsvinden. En die wel noodzakelijk zijn voor het goed uitoefenen van hun functie en voor het behoud van hun deskundigheid. Dit worden de 'niet-groepsgebonden uren' genoemd.

Tot slot zijn er bij een kinderopvangorganisatie ook personeelsleden in dienst die niet als pedagogisch professional op de groep staan, bijvoorbeeld een manager, een huishoudelijk medewerker of een groepshulp. Al deze personeelskosten noemen we 'loonkosten organisatie en overhead'.

Loonkosten groepsgebonden uren

Een kinderopvang van goede kwaliteit heeft goed opgeleid en deskundig personeel in dienst. In de Wet kinderopvang worden minimale eisen gesteld aan de kwaliteit van de opvang. Zo zijn er ook regels gesteld die invloed hebben op de inzet van personeel en dus op de personeelskosten. Denk bijvoorbeeld aan regels voor het opleidingsniveau van de pedagogisch professionals, de groepsgrootte en het aantal kinderen per pedagogisch medewerker. Dit laatste noemen we de *beroepskracht-kindratio*, ook wel bkr genoemd.

De dagelijkse openingstijden bepalen de inzet van de beroepskrachten. Net als het aantal weken per jaar dat het kindercentrum open is. Hier zijn geen wettelijke eisen voor gesteld. De houder mag hier dus eigen keuzes in maken én de oudercommissie heeft daar adviesrecht op.

Alle kosten die de inzet van de pedagogisch professionals op de groep met zich meebrengt, vallen onder de loonkosten voor groepsgebonden uren. Dus:

- inzet pp'ers op groepen volgens de bkr
- budget voor verlof (210 uur per fte)[5] en verzuim (organisatie specifiek)

5 Dit is het aantal verlofuren uit de cao Kinderopvang 2025-2026, zie artikel 7.3 lid 1.

- inzet van boven formatieve krachten zoals stagiaires
- extra inzet pp'ers bij activiteiten of per locatie
- vervangend personeel bij ziekte of verlof

Loonkosten niet-groepsgebonden uren

Het meenemen van de niet-groepsgebonden uren wordt in veel begrotingen nogal eens onderschat. Hierdoor kunnen professionals deze taken niet goed genoeg uitvoeren, of ze moeten het in hun eigen tijd doen. Beide gevallen zijn niet wenselijk. Gelukkig is er binnen de kinderopvangsector steeds meer aandacht voor deze niet-groepsgebonden uren. Sinds 2019 zijn er ook in de cao Kinderopvang minimale eisen voor opgenomen.

In de huidige *cao Kinderopvang 2025-2026* zijn dat per fulltime dienstverband minimaal 50 uur per jaar aan niet-groepsgebonden uren per jaar, per vestiging (artikel 2.1 lid 4). Wat er precies onder deze uren valt, dat verschilt per locatie. De brochure '*Minder werkdruk door voldoende tijd voor niet-groepsgebonden werk*' van arbeidsmarktplatform Kinderopvang Werkt! biedt meer informatie over de berekening en invulling van de niet-groepsgebonden uren.

Loonkosten organisatie en overhead

Hieronder vallen de loonkosten voor:

- ondersteunende functies zoals planning, roostering en administratie
- de beleidsmedewerker(s) en de pedagogisch coach
- directie- of ondernemersloon
- overige functies voor organisatie en overhead

Stijging loonkosten en de cao Kinderopvang

De loonkosten van het personeel zijn geregeld in de cao Kinderopvang. In de cao zijn afspraken gemaakt over de salarisinschaling per functie. Opleiding en werkervaring van de medewerker spelen hierbij een rol. De cao-afspraken[6] zijn van

6 Cao-partijen aan de kant van de werkgevers zijn de Brancheorganisatie Kinderopvang (BK), Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) en BrancheVereniging Ondernemers Kinderopvang (BVOK). Voor de medewerkers is dit CNV Zorg en Welzijn.

invloed op het bepalen van het uurtarief voor de kinderopvang. De huidige cao Kinderopvang 2025-2026 loopt van 1 januari 2025 tot 1 januari 2027. Op 26 juni 2025 zijn deze algemeen verbindend verklaard. Dat betekent dat vanaf deze datum alle werkgevers in kinderopvang zich aan de cao Kinderopvang moeten houden. Ook werkgevers die geen lid zijn van één van de drie brancheorganisaties: BK, BMK en BVOK.

De cao-onderhandelingen voor de nieuwe CAO worden pas in september 2026 opgestart. De loonafspraken voor 2027 zijn bij het schrijven van deze brochure dan ook nog niet duidelijk. Voor 2027 geldt in ieder geval dat de stijging van de salariskosten bestaat uit a) overloopeffecten van stijgingen in 2026 en b) de nog niet bekende salarisstijging in 2027. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op de effecten van de cao voor het uurtarief in 2027.

B. HUISVESTINGSKOSTEN

De huisvestingskosten zijn vaste lasten. Het maakt niet uit hoeveel kinderen er worden opgevangen. De locatie wordt niet opeens goedkoper. Onder de huisvestingskosten vallen onder andere de volgende zaken:

- huurpanden (risico op niet verlenging contract, op langere termijn duurder)
- kooppanden (risico op verlies bij verkoop, minder flexibel)
- energiekosten (zowel verwarmen als koelen)
- schoonmaakkosten
- onderhoud van het gebouw, binnen- en buitenruimtes (jaarlijks)
- onderhoud en vervanging inventaris (inrichting)

De huisvestingskosten verschillen sterk tussen verschillende kinderopvangorganisaties. Deze verschillen kunnen veroorzaakt worden door zaken als locatie, oud- of nieuwbouw, huur of eigendom, hoeveel de verhuurder op winst is gericht en de bouwkundige staat waarin het gebouw verkeert. Ook de rechtsvorm van de houder en hoogte van de omzet speelt een rol. De huisvestingskosten zijn dan ook een gedeeltelijke verklaring voor de verschillen in kostprijs. Over het algemeen hebben grote organisaties hogere huisvestingskosten.

Uit het meest recente Sectorrapport Kinderopvangkomt naar voren dat de huisvestingskosten in 2024 gemiddeld 9,7% van de totale bedrijfskosten zijn[7].

De huisvestingslasten zijn, als percentage van de omzet, ten opzichte van 2022 en 2023 stabiel, wat aangeeft dat de omzet in gelijke mate meestijgt met de huisvestingskosten. Dit ondanks lastenstijgingen zoals de indexering van de huren, de hogere energielasten en de forse stijging van de bouwprijzen.

De spreiding in de huisvestingslasten is echter groot. Van de trendgroep heeft zo'n 28% een percentage wat lager ligt dan 8%, terwijl 21% van de deelnemers een percentage heeft van boven de 12%.

Gemiddeld gezien bestaat het grootste deel van de huisvestingslasten uit huurkosten (61%). Andere grote kostenposten zijn schoonmaak (10%), nutsvoorzieningen (6%) en onderhoudskosten (8%). Met name het aandeel nutsvoorzieningen is gedaald. In 2023 was dit 11% van de totale huisvestingslasten.

C. DIRECTE ORGANISATIEKOSTEN

Met 'directe organisatiekosten' worden alle kosten bedoeld die te maken hebben met de verzorging van en activiteiten voor de kinderen. Het aandeel van de kosten van activiteiten en verzorging in de kostprijs is klein. Er zijn vrijwel geen verschillen tussen kleine en grote organisaties. Duidelijk is wel dat deze kosten afhankelijk zijn van de bezetting en van de leeftijdsindeling van de kinderen. Onder directe organisatiekosten vallen kosten zoals:

- Verzorgingskosten zoals verzorgingsproducten en luiers
- Voedingsproducten
- Knutselmaterialen en speelgoed
- Activiteiten en uitstapjes
- Vervoerskosten bso voor het ophalen van school

7 Dit is inclusief de afschrijvingen onroerend goed en rentelasten hypothecaire leningen. Daarmee zijn ook de eigenaarslasten meegenomen. Zie *Sectorrapport Kinderopvang*, Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang, december 2025.

Ons advies is om goed te kijken naar welke kosten er wel bij het uurtarief voor de kinderopvang zijn inbegrepen en welke niet. De ene kinderopvangorganisatie heeft eigen luiers en voeding. De andere organisatie laat ouders dit zelf vanuit huis meenemen. Dit hoeft trouwens niet altijd het idee van de organisatie zelf te zijn. Ouders hebben soms sterke voorkeur voor hun eigen merk luiers en eten, waardoor het beleid daarop is aangepast. Ook de kosten voor eventuele uitstapjes zijn bij de ene organisatie wel en bij de andere niet opgenomen in de prijs.

D. ORGANISATIE EN OVERIGE KOSTEN

Hieronder vallen de meer bedrijfsmatige kostenposten. Sommige organisaties schrijven hier ook de loonkosten van hun overhead: medewerkers die niet betrokken zijn bij het primaire proces van het opvangen van kinderen. De 'organisatie en overige kosten' zijn lastig te bepalen en verschillen sterk per organisatie. Over het algemeen hebben grote organisaties hogere organisatiekosten.

- kantoorkosten
- software en IT
- website, ouderportaal en promotie
- inkoop van externe kennis en expertise
- scholing voor personeel
- afschrijvingen
- rentelasten
- belastingen

Extra kosten en/of besparingen door beleidsbeslissingen

Een kinderopvangorganisatie kan beleidsbeslissingen nemen die extra kosten met zich meebrengen of die juist een besparing opleveren. Zo kan een organisatie besluiten om extra kwaliteit te bieden boven op de minimale eisen die de Wet kinderopvang aan de kwaliteit stelt. Bijvoorbeeld in de vorm van extra scholing aan hun pedagogisch professionals of ruimer personeel in zetten. Extra kwaliteit kan ook geboden worden in de huisvesting, het aanbod aan activiteiten of biologisch eten.

Winst na belastingen

Een houder met goede bedrijfsvoering zorgt ervoor ook na betaling van belastingen nog winst over te houden. Deze winst kan (deels) toegevoegd worden aan het buffervermogen, noodzakelijk voor bijvoorbeeld:

- Groot onderhoud en investeringen;
- Onverwachte (financiële) omstandigheden;
- Voeren van stabiel prijsbeleid; pieken in prijsstijging kunnen middelen over meerdere jaren.

Daarnaast kan een ondernemer ervoor kiezen om (een deel van) de winst uit te keren aan aandeelhouders en/of de eigenaar.

Leestips voor de oudercommissie: cijfers uit de kinderopvangsector

Sectorrapport Kinderopvang

Het Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang brengt jaarlijks het *Sectorrapport Kinderopvang* uit, dat belangrijke inzichten biedt in de financiële ontwikkelingen binnen de sector kinderopvang. Het meest recente rapport komt uit december 2025 en gaat over de jaarcijfers van 2024. Aan de hand van de objectieve en onafhankelijke weergave van de financiële ontwikkeling van de sector Kinderopvang, kunnen kinderopvangorganisaties zich spiegelen aan het gemiddelde sectorbeeld. Het rapport geeft inzicht in hun eigen financiële positie en het helpt om de koers voor de toekomst te bepalen. Hiermee is het Sectorrapport ook een goed document voor oudercommissies om het adviesgesprek over prijswijzigingen te voeren.

Onderzoek uurtarieven en openingstijden

Met enige regelmaat voert BOinK een vergelijkend prijsonderzoek uit naar de (transparantie over de) gehanteerde uurtarieven in de dagopvang en bso. We doen dit in samenwerking met het Waarborgfonds. Uit het meest recente *Onderzoek uurtarieven Kinderopvang 2026* komt naar voren dat het gemiddelde opvangtarief voor dagopvang in 2026 met 5,7% is gestegen ten opzichte van 2025. Voor de bso geldt zelfs een stijging van 6,7%. Het KOT tarief steeg respectievelijk met 4,9% voor dagopvang en 4,8% voor bso.

Tip voor houders: professionaliseer je bedrijfsvoering

Naast het in deze brochure reeds geadviseerde *Begrotingsmodel voor kinderopvangorganisaties* (zie kader blz. 17) en de leestip over het *Sectorrapport Kinderopvang* (zie kader blz. 25), heeft het Waarborgfonds & Kenniscentrum Kinderopvang nog veel meer handreikingen, tips, tools, stappenplannen en modellen ontwikkeld en/of ter beschikking gesteld op hun website, die kinderopvangondernemers meer kennis, inzicht en ondersteuning bieden.

- Het nieuw ontwikkelde *Kwaliteitskader Bedrijfsvoering Kinderopvang* ondersteunt organisaties bij het ontwikkelen en professionaliseren van een eigen visie op een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Het biedt handvatten om deze visie te vertalen naar beleid, processen en sturingsinstrumenten.

- Het *Model doorbelasting organisatiekosten* sluit aan bij bijlage 2 van het genoemde Kwaliteitskader. Het raamwerk biedt aanvullende toelichting op organisatiekosten, verdeelsleutels en de toepassing in de praktijk.

- Met het *model voor liquiditeitsprognose* krijgen ondernemers inzicht in de ontvangsten en uitgaven, en of ze over voldoende liquide middelen beschikken om aan hun verplichtingen te kunnen voldoen.

- Niet alle tegenslagen kunnen verzekerd worden. Daarom is het belangrijk een financiële buffer op te bouwen. De *Handreiking: De financiële buffer* geeft uitleg en praktische en eenvoudige tips voor het opbouwen van deze buffer.

"Een professionele inrichting van de bedrijfsvoering zorgt voor grip op processen en middelen, ondersteunt het primaire proces en draagt bij aan continuïteit en biedt ruimte voor investeringen. Daarmee versterkt het de kwaliteit van opvang, het werkplezier van medewerkers en het vertrouwen van ouders en samenwerkingspartners."

(Kwaliteitskader Bedrijfsvoering, april 2026)

2.2 Gastouderopvang

Zoals in hoofdstuk 1 al beschreven, bestaat het uurtarief voor gastouderopvang uit twee delen; de kosten voor de opvang door de gastouder zelf en de kosten voor de dienstverlening van het gastouderbureau.

In de praktijk lopen de werkzaamheden van gastouderbureaus en de kosten die ouders daarvoor betalen zeer uiteen. Gastouderbureaus moeten een duidelijk beeld geven van de kostenstructuur. Dit wordt vaak in het contract met de ouders uiteengezet. Dit betekent dat in deze contracten duidelijk moet zijn wat ouders waarvoor aan het gastouderbureau moeten betalen en welk deel van dat bedrag naar hun gastouder gaat.

Nieuwe kwaliteitseisen gastouderopvang

Per 1 juli 2026 gelden er *nieuwe kwaliteitseisen voor gastouderopvang* om de kwaliteit, veiligheid en professionaliteit van de gastouderopvang te verbeteren. Veel gastouders laten deze kwaliteit al zien. Met de wet wordt de kwaliteit voor de hele sector geborgd. Iedere gastouder moet:

- ✓ een **pedagogisch werkplan** hebben waarin beschreven staat hoe de gastouder werkt volgens het pedagogisch beleid van het gastouderbureau en hoe de gastouder de ontwikkeling van kinderen volgt;
- ✓ elk jaar **minimaal 7 uur scholing** volgen om 'bij te blijven' in hun vak (permanente educatie);
- ✓ elk jaar **3 uur pedagogische coaching** krijgen via het gastouderbureau;
- ✓ beschikken over een **achterwacht** die bij calamiteiten binnen een kwartier aanwezig kan zijn. (Op dit moment geldt dit alleen wanneer gastouders meer dan drie kinderen opvangen.)

In de BOinK Kennisbank onder *Wetten & beleidsontwikkelingen* lees je meer over de beleidsontwikkelingen in de gastouderopvang.

In het kader van de *Verbetermaatregelen gastouderopvang* (zie kader hierboven) worden er per 1 juli 2026 extra wettelijke eisen aan gastouders en gastouderbureaus gesteld, die deels ook kosten met zich mee kunnen/zullen brengen. Directe kosten zoals voor scholing en indirecte kosten door tijdsinvestering. In **hoofdstuk 4** gaan we verder in op het mogelijk effect van deze vernieuwde wet- en regelgeving op de uurprijzen in de gastouderopvang.

Kosten van de gastouder

Meestal geeft het gastouderbureau een adviesprijs voor wat de opvang van de gastouder per uur kost. Dit is een bedrag per uur en per kind, met soms een korting voor tweede en volgende kinderen uit één gezin. Sommige gastouderbureaus adviseren een andere prijs voor kinderen van 4-12 jaar, dan voor kinderen van 0-4 jaar. Voor de avonduren en in het weekend wordt meestal een hoger tarief berekend. Soms is er ook een apart nachttarief. In de praktijk wordt de adviesprijs meestal redelijk gevolgd, maar in principe blijft het uurtarief een afspraak tussen vraagouder en gastouder. Vaak is er een toeslag voor voeding en andere bijkomende kosten. Zowel voor ouders bij het aangaan van een contract als voor oudercommissies bij het adviseren over het voorgenomen uurtarief, is het belangrijk om te controleren of deze kosten op de factuur vermeld staan.

Kosten van het gastouderbureau

De kosten van dienstverlening van het gastouderbureau bestaan met name uit bemiddelings- en begeleidingskosten. De vergoeding aan het gastouderbureau is opgebouwd uit de kosten voor:

- bemiddeling
- begeleiding
- administratieve taken
- scholing van gastouders
- medewerkers in dienst van het gastouderbureau
- al dan niet gegarandeerde vervanging bij ziekte van de gastouder

Gastouderbureaus berekenen deze kosten op verschillende manieren door aan de ouders. Per kind of per gezin, eerste en volgende jaren opvang, eerste en volgende kinderen uit één gezin en met of zonder bemiddeling. Het bedrag dat moet worden

betaald kan bestaan uit een vast bedrag per maand of jaar, een bedrag per uur opvang of een combinatie daarvan. De oudercommissie kan zich afvragen voor welke werkzaamheden ouders willen of moeten betalen. Welke diensten willen ouders afnemen van het gastouderbureau? En kunnen zij ook zaken weigeren?

Bemiddeling

Het is logisch dat ouders betalen voor bemiddeling als het gastouderbureau zorgt voor totstandkoming van een koppeling tussen de ouder en de gastouder. Maar is het ook logisch dat ouders na het eerste jaar van een geslaagde of stabiele koppeling hier nog steeds voor betalen? Onderstaande vragen over koppelingskosten kun je bijvoorbeeld aan het gastouderbureau stellen:

- → Als er voor het eerste kind een koppeling tot stand is gekomen en het tweede of volgende kind kan bij dezelfde gastouder worden geplaatst, betalen ouders dan opnieuw voor bemiddeling? Zo ja, wat houdt die bemiddeling in?
- → Als ouders zelf een gastouder hebben gevonden en zij zich samen melden bij een gastouderbureau om de overeenkomst vast te leggen en daarmee in aanmerking te komen voor de kinderopvangtoeslag, betalen ouders dan toch nog voor bemiddeling?

Begeleiding

Tijdens de looptijd van de koppeling biedt een gastouderbureau begeleiding in de vorm van gesprekken over de voortgang en het signaleren en oplossen van eventuele problemen. Als de kinderen uit één gezin bij één gastouder zijn ondergebracht, betekent dat voor het gastouderbureau één gesprek voor meerdere kinderen. Sommige gastouderbureaus geven in dat geval korting op de begeleidingskosten. Dit is niet verplicht.

Scholing van gastouders

In het kader van de *Verbetermaatregelen gastouderopvang* hebben gastouderbureaus per 1 juli 2026 de taak om gastouders te begeleiden bij het maken van hun pedagogisch werkplan en om de kwaliteit van deze plannen te monitoren. Daarnaast heeft het bureau een rol in het organiseren en faciliteren van scholingstrajecten voor aangesloten gastouders en moet het gastouderbureau zorgen voor de verplichte pedagogische coaching van gastouders. Als er een

gekwalificeerde pedagogisch coach gastouderopvang in dienst is, kan diegene deze coaching uitvoeren, maar het gastouderbureau kan ook externe coaching inkopen. Zie ook dit *Infoblad Pedagogische coaching door gastouderbureau* van de Rijksoverheid.

Vervanging

De meeste gastouderbureaus hebben een inspanningsverplichting opgenomen in het contract om bij ziekte van de gastouder voor vervanging te zorgen. Veel ouders lossen het probleem zelf op. Er is om die reden vaak geen vraag naar deze dienst. De oudercommissie kan zich afvragen of het zinvol is als het gastouderbureau verschillende pakketten tegen verschillende tarieven gaat aanbieden. Bijvoorbeeld: een pakket met gegarandeerde vervanging, een pakket met vervanging na bijvoorbeeld één week ziekte en een pakket zonder vervanging en nieuwe bemiddeling bij langdurige ziekte.

Hoofdstuk 3 Het adviesrecht van de (centrale) oudercommissie

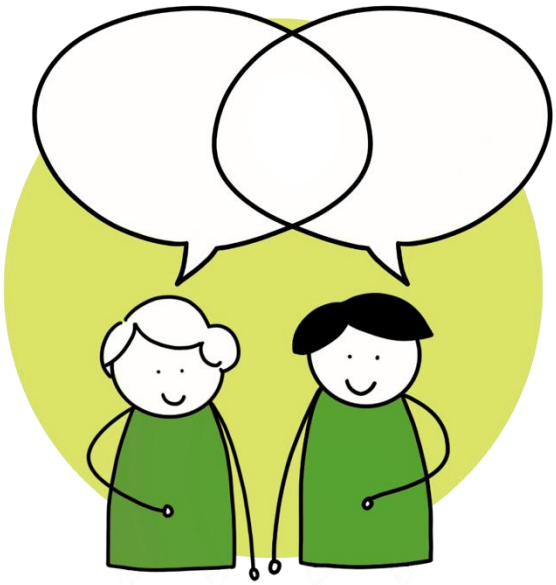

Kijk tip: Webinar 'De oudercommissie en het prijsadvies'

Op **dinsdagavond 22 september 2026** gaf BOinK haar jaarlijkse webinar 'De oudercommissie en het prijsadvies', georganiseerd in samenwerking met het Waarborgfonds Kinderopvang.

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Het adviesproces: een continu proces van afstemming en samenwerking tussen houder en oudercommissie
- Financieel inzicht in de bedrijfsvoering binnen de kinderopvangsector
- De opbouw van het uurtarief; eigen bedrijfsgegevens, sectordata en kostenprognoses
- Benodigde en beschikbare informatie voor oudercommissies

Terugkijken en meer informatie: *kijk hier*

3.1 Hoe werkt het adviesrecht op prijswijzigingen?

In de Wet kinderopvang is vastgelegd dat oudercommissies adviesrecht hebben op wijzigingen in de prijs van de kinderopvang. Dit betekent dat de houder iedere prijswijziging aan de oudercommissie moet voorleggen voor advies. De wet zegt bovendien dat de houder de oudercommissie op tijd alle informatie geeft die de oudercommissie nodig heeft om een prijswijziging te kunnen beoordelen en een goed advies te kunnen geven. En als de oudercommissie daar om vraagt, moet de houder deze informatie ook schriftelijk geven. Zo staat dit in *artikel 1.60 lid 5 van de Wet kinderopvang*.

Welke informatie mag een oudercommissie verwachten?

Er zijn geen regels die bepalen welke informatie een houder aan de oudercommissie moet geven als onderbouwing voor de voorgestelde prijswijziging. Maar de oudercommissie mag wel bepaalde informatie verwachten. De wet heeft het niet voor niets over het geven van 'alle informatie die de oudercommissie voor de vervulling van haar taak redelijkerwijs nodig heeft'. Simpel gezegd: de informatie die de houder aan de oudercommissie geeft moet voldoende zijn om goed te kunnen adviseren.

Je mag van de houder een duidelijke toelichting verwachten bij de noodzaak, de gemaakte keuzes en afwegingen die gemaakt zijn om tot het nieuwe uurtarief te komen. Documenten die dit ondersteunen zijn bijvoorbeeld:

- Cijfermateriaal op basis van een begroting en/of jaarrekening
- Kostenprognose AYIT
- Sectorrapport Kinderopvang
- Schriftelijke en mondelinge toelichting
- Bezettingscijfers

Niet iedere organisatie zal de volledige jaarrekening of begroting willen delen, nog afgezien van duidelijke afspraken over geheimhouding hiervan. Maar er zijn ook andere mogelijkheden waarmee de houder financieel inzicht kan geven. Zo kan de houder een oc-lid met financiële kennis op kantoor een papieren versie van de balans laten inzien. Hiermee kan voorkomen worden dat oudercommissieleden per abuis belangrijke documenten doorsturen of digitaal 'laten slingeren'. Of de houder

ontwikkelt een cijfermatig format op basis waarvan ieder jaar de nodige cijfers gedeeld kunnen worden met de oudercommissie voor het prijsadvies.

In een zaak uit juli 2024 heeft de Geschillencommissie geoordeeld dat de oudercommissie desgevraagd beschikt over ***"gegevens waaruit blijkt in hoeverre de feitelijke kosten in het voorafgaande jaar overeenkomen, respectievelijk afwijken van de prognoses die destijds zijn gehanteerd bij de wijziging van het uurtarief."*** Doel en noodzaak is dat de oudercommissie over ***"voldoende relevante informatie beschikt om het voorgenomen besluit te kunnen wegen en hierover gemotiveerd advies uit te brengen."***

Tip: Maak van tevoren afspraken over de te verstrekken informatie

- Maak als oudercommissie samen met de houder heldere afspraken over welke informatie voor jullie voldoende moet zijn om een goed advies over de wijziging van het uurtarief te kunnen geven.
- Zo kan je de houder bijvoorbeeld vragen om een cijfermatig format te ontwikkelen waarin hij ieder jaar de nodige cijfers kan delen met de oudercommissie voor het prijsadvies.
- Leg deze afspraken schriftelijk vast. Bijvoorbeeld in het Huishoudelijk Reglement Oudercommissies, deel B. Zo hoeft de oudercommissie dit proces niet ieder jaar opnieuw te doorlopen.

Moet de informatie specifiek voor de locatie zijn?

Ja. De uitleg en redenen van de prijswijziging moet locatie specifiek zijn en niet voor bijvoorbeeld tien locaties tegelijk. Al in 2019 heeft de Geschillencommissie een duidelijke *uitspraak* gedaan dat de houder bedrijfseconomische gegevens op locatieniveau aan de oudercommissie moet verstrekken, omdat:

- Dit het organisatorische niveau is waarop de OC functioneert;
- Alleen dan de OC adequaat invulling kan geven aan haar adviesrecht op dit onderwerp;

- Het de OC in staat stelt haar advies tegenover haar achterban – de ouders van de opvanglocatie die zij vertegenwoordigt – op deugdelijke wijze te verantwoorden.

Maar, het zorgen voor locatiespecifieke informatie hoeft niet te betekenen dat het uurtarief uiteindelijk ook op alle locaties van een kinderopvangorganisatie anders is. Dit kan bijvoorbeeld zoveel meer administratief werk met zich meebrengen, dat er ook extra kosten bijkomen. Of een organisatie kiest er bewust voor om locaties in meer kwetsbare wijken open te houden. Ook al hebben deze locaties vaker een hogere kostprijs, zij vinden het vanuit maatschappelijk oogpunt belangrijk dat iedereen gelijke toegang tot kinderopvang heeft. De mogelijk hogere kostprijzen op die locaties worden dan gemiddeld met lagere kostprijzen op andere locaties van dezelfde organisatie. Waar het om gaat is dat de houder de oudercommissie wel deze locatiespecifieke informatie geeft. En daarnaast ook de argumenten die achter de gemaakte keuzen liggen om tot een bepaald uurtarief te komen. Pas dan kan de oudercommissie de uurtarief goed beoordelen.

Tip: Bedenk vooraf welke financiële kennis en ervaring aanwezig is

Zowel binnen jullie eigen oudercommissie, als ook bij de opvangorganisatie zelf. Hou daar rekening mee in je beoordeling en het type gesprek wat je voert.

Weinig financiële kennis aanwezig binnen de oudercommissie? Het staat de oc vrij om een ouder met financiële kennis te vragen tijdelijk aan te sluiten bij het adviestraject en de vaste oc-leden te helpen bij het beoordelen van de prijswijziging en het geven van goed advies.

De financiële bedrijfsvoering bij kleine(re) organisaties is heel anders dan die bij grote(re) organisaties. Er wordt niet overal gewerkt met uitgebreide begrotingen en jaarrekeningen, en uitgebreide berekeningen op basis van bezettingscijfers. Ga desondanks niet als wel goed financieel onderlegde ouder op de stoel van de ondernemer zitten; het is en blijft zijn of haar onderneming.

Richtinggevende oordelen Geschillencommissie Kinderopvang ten aanzien van prijsadviestrajecten

1. **De houder moet bedrijfseconomische gegevens op locatieniveau aan de oudercommissie verstrekken, want:**
   - dat is het organisatorische niveau waarop de OC functioneert;
   - alleen dan kan de OC adequaat invulling geven aan haar adviesrecht op dit onderwerp;
   - het stelt de OC in staat haar advies tegenover haar achterban – de ouders van de opvanglocatie die zij vertegenwoordigt – op deugdelijke wijze te verantwoorden.

   De houder mag niet zomaar een negatief advies van de OC naast zich neerleggen: er moet een inhoudelijke en gemotiveerde terugkoppeling worden gegeven.

   Ouders mogen ook niet eerder geïnformeerd worden over de prijsverhoging, voordat het gehele adviestraject afgerond is.

2. **Wanneer de houder gebruik maakt van de kostenprognoses van Ayit, dan is het volgende van belang:**
   - De bandbreedtes van de kostenprognose van Ayit vormen in beginsel een redelijke, betrouwbare basis voor besluitvorming over tariefsverhoging, mits correct en transparant toegepast.
   - De prognoses die de ondernemer hanteert moeten aansluiten bij de feitelijke situatie op locatieniveau.

3. **Dat de OC desgevraagd beschikt over gegevens waaruit blijkt in hoeverre de feitelijke kosten in het voorafgaande jaar overeenkomen/afwijken van de prognoses die destijds zijn gehanteerd bij de wijziging van het uurtarief.**

   Extra van belang wanner de voorgestelde tariefswijziging zich aan de bovengrens, of daarboven, van de prognose bevindt.

Waar moet het gesprek tussen houder en oudercommissie verder over gaan?

Bespreek met elkaar het lang termijn prijsbeleid. Het is belangrijk om te streven naar een samenhangend, constant prijsbeleid. Daarbij worden uitschieters in de prijsstijging of prijsdaling zoveel mogelijk voorkomen. Uitschieters in prijsstijgingen willen zich nog wel eens voordoen wanneer organisaties geen of onvoldoende reserves hebben opgebouwd. Onverwachte uitgaven of verminderde inkomsten kunnen ze dan niet goed opvangen. Om deze kosten te dekken, wordt er een onverwacht hoog uurtarief vastgesteld. Uitschieters komen ook voor in een te laag uurtarief. Dit verzwakt het weerstandsvermogen van de organisatie. Of de rekening wordt doorgeschoven naar een volgende generatie ouders. Bespreek dus met de houder waarom het belangrijk is voor de organisatie om reserves te hebben en hier geld voor opzij te zetten. Denk aan investeringen, incidentele uitgaven en perioden van economische recessie.

Hoelang duurt het adviestraject?

Over het algemeen adviseert BOinK een adviestermijn van vier weken. Zo staat dit ook beschreven in het Modelreglement Oudercommissie (deel 2, onderdeel B, afspraken tussen oudercommissie en kinderopvangorganisatie). Deze adviestermijn gaat pas in als de oudercommissie voldoende informatie van de organisatie heeft ontvangen om advies te kunnen geven.

Het prijsadviestraject heeft meestal meer tijd nodig dan deze vier weken. Stel, de houder vraagt advies bij de oudercommissie en geeft daarbij onvoldoende goede informatie? Dan moet de oudercommissie eerst extra informatie opvragen, die door de houder aangeleverd moet worden bij de oudercommissie. Al met al ben je dan zo één tot twee weken verder. En vanaf dát moment moet de adviestermijn van 4 weken nog ingaan. Bovendien is het beoordelen van de prijswijziging en het geven van een goed advies daarop vrij ingewikkeld. Anders dan een adviesaanvraag over bijvoorbeeld het voedingsbeleid of de openingstijden. Zorg er dus voor dat jullie samen met de houder ruim de tijd nemen. Zie voor meer informatie over hoe een oudercommissie tot een advies komt onze *brochure Medezeggenschap, adviesrecht en de achterban*.

Ga met elkaar in gesprek!

Het komt nogal eens voor dat de houder en de (centrale) oudercommissie tijdens een adviesprocedure alleen schriftelijk of per e-mail met elkaar contact hebben. Zij zitten dus niet letterlijk een keer met elkaar om tafel. BOinK adviseert (centrale) oudercommissies en houders om fysiek met elkaar te overleggen.

Maak samen een duidelijke planning voor het adviestraject!

Maak als oudercommissie samen met de houder een goede planning voor het prijsadvies. Spreek duidelijke afspraken, termijnen en deadlines met elkaar af. Leg deze schriftelijk vast, zoals:

- ✓ uiterlijke datum waarop de houder de adviesaanvraag inclusief onderbouwing aanbiedt aan de oudercommissie
- ✓ welke informatie voldoende is voor de oudercommissie om een advies te kunnen geven, zoals een begroting, jaarcijfers, etc.
- ✓ uiterlijke reactietermijn van de oudercommissie om aan te geven of de gegeven informatie voldoende is of dat er nog informatie ontbreekt
- ✓ uiterlijke reactietermijn wanneer de houder de eventuele extra informatie gegeven moet hebben
- ✓ een datum voor een 'gesprek' tussen oudercommissie en de houder
- ✓ uiterlijke reactietermijn voor het definitieve advies van de oudercommissie
- ✓ informeren van ouders over nieuwe uurtarief: uiterlijk 1 maand + 1 week voor de geplande ingangsdatum. Dit is meestal 1 januari van het nieuwe kalenderjaar.

3.2 Advies via centrale oudercommissie

In grotere organisaties worden tarieven vaak centraal vastgesteld. Het is dan praktisch als lokale oudercommissies hun krachten bundelen in een centrale oudercommissie. Gezamenlijk kunnen zij tot een advies over de prijswijziging komen. Lokale oudercommissies moeten dan een machtiging geven voor het prijsadvies aan de centrale oudercommissie. Die centrale oudercommissie geeft een advies

over de voorgenomen prijswijziging. De ondernemer kan op die manier direct overleggen met vertegenwoordigers van alle ouders in de gehele organisatie.

Er kunnen natuurlijk altijd locatiespecifieke zaken spelen. De lokale oudercommissie mag dan altijd zelfstandig adviseren over de prijswijziging als zij dat willen. Hun machtiging aan de centrale oudercommissie kan ten alle tijden weer ingetrokken worden.

3.3 Wat als het adviestraject niet naar wens verloopt?

Wat nu als de oudercommissie een goed onderbouwd advies heeft gegeven, maar de houder volgt dat advies niet op? Mag dat zomaar? En wat als de houder helemaal geen adviesaanvraag aan de oudercommissie voorlegt? Hieronder beschrijven we welke stappen je als oudercommissie in zulke situaties kunt nemen.

Moet de houder het advies van de oudercommissie opvolgen?

De houder is niet verplicht het advies van de oudercommissie over te nemen. In dit geval moet de houder dit schriftelijk beargumenteren aan de oudercommissie.
Zo staat dit ook in de wet: "de houder mag pas van het advies van de oudercommissie afwijken als dit advies aantoonbaar in strijd is met het belang van de kinderopvang." (*artikel 1.60, lid 2 Wet kinderopvang*).

De oudercommissie ontvangt geen adviesaanvraag of de procedure verloopt niet goed

Het kan gebeuren dat de houder helemaal geen advies aan de oudercommissie vraagt over de nieuwe prijs die hij wil laten ingaan. Ook dan overtreedt hij de Wet kinderopvang. Maar ook wanneer de houder wel advies aan de oudercommissie vraagt, kan het zo zijn dat de adviesprocedure niet goed verloopt. Dit zijn allemaal belangrijke redenen om als oudercommissie zelf actie te ondernemen.

Wat kan de oudercommissie doen?

Wanneer de houder geen advies aan de oudercommissie vraagt, of hun advies negeert, dan kan de oudercommissie de volgende stappen nemen:

➔ *Schrijf een brief naar de kinderopvang ondernemer*

Geef daarin aan dat de oudercommissie volgens de Wet kinderopvang het recht heeft om een advies te geven over de voorgenomen nieuwe uurtarief. Benoem hierbij de geldende wetsartikelen, zoals wij die ook in deze brochure hebben benoemd. Vertel ook dat wanneer de houder het advies niet wil of kan overnemen, hij dit schriftelijk aan de oudercommissie moet kunnen onderbouwen. We raden het aan een datum te noemen wanneer de houder op zijn laatst moet reageren. Geef ook aan dat je hier graag met elkaar het gesprek over aangaat en jullie er niet alleen schriftelijk over communiceren.

➔ *Ga naar het klachtenloket of de Geschillencommissie Kinderopvang*

Reageert de houder niet op de brief, of naar ontevredenheid dan raden we aan om in eerste instantie contact op te nemen met het *Klachtenloket Kinderopvang*. Het klachtenloket kan oudercommissies juridisch advies geven. Ook kunnen zij bemiddelen tussen de oudercommissie en de houder, of een externe mediator inzetten. Want een goede verstandhouding is heel belangrijk voor de (verdere) samenwerking.

Komen jullie er dan alsnog niet uit? Of blijft er onduidelijkheid of een visieverschil ontstaan over de manier waarop en/of de mate waarin invulling is gegeven aan het adviesrecht van de oudercommissie? Dan kan de oudercommissie direct een geschil indienen bij de *Geschillencommissie Kinderopvang*. Oudercommissies zijn, in tegenstelling tot individuele ouders, niet verplicht om eerst de interne klachtenprocedure te doorlopen. Er wordt vanuit gegaan dat oudercommissies in hun reguliere overleg met de houder al gesproken hebben over zaken die niet goed verlopen in de manier waarop invulling wordt gegeven aan het adviesrecht.

Bij onderwerpen waar de oudercommissie wettelijk adviesrecht op heeft, behandelt de Geschillencommissie ook klachten over een beslissing die de houder van plan is te nemen of al genomen heeft. De Geschillencommissie toetst alleen **marginaal**: zij beoordeelt of de kinderopvangorganisatie in redelijkheid heeft gehandeld. Anders gezegd: de Geschillencommissie beoordeelt niet de inhoud van het besluit van de ondernemer, maar alleen **de wijze waarop dat besluit tot stand is gekomen.**

Als de procedure bij de Geschillencommissie is doorlopen en de oudercommissie wordt in het gelijk gesteld, dan kan de commissie in haar uitspraak bepalen dat:

- de kinderopvangorganisatie haar besluit geheel of ten dele moet intrekken;
- één of meer gevolgen van dat besluit ongedaan moet(en) worden gemaakt. De uitspraak van de Geschillencommissie is bindend.

Uitspraken Geschillencommissie Kinderopvang in prijsadviestrajecten

- → 960445/1153330 – juli 2025: *Geschil over tariefsverhoging en adviesrecht oudercommissie in de kinderopvang*
- → 830392/1108350 – juli 2025: *Prijsverhoging zonder advies ontvankelijkheid oudercommissie bij onduidelijk prijsadviestraject*
- → 374860/468943 – september 2024: *Adviesrecht uitoefenen over tariefsverhoging door ouderencommissie*
- → 245616/255511 – juni 2024: *Prijsstijging ondanks negatief advies oudercommissie kan niet in stand blijven*
- → 200008/206231 – juni 2023: *Globale informatie geven aan oudercommissie is onvoldoende voor onderbouwing ondernemer besluit prijsverhoging*
- → 202374/205334 – juni 2023: *Geschil over technische correctie: ondernemer had voorgenomen correctie voor advies aan oudercommissie moeten voorleggen*
- → 122138 – juni 2019: *Bovengemiddelde tariefverhoging mag (nog) niet worden doorgevoerd*

→ *Meld de situatie bij de GGD*

Oudercommissies kunnen contact opnemen met de GGD. Bel de regionale GGD en vraag naar de inspecteur Kinderopvang. Geef dan aan dat de houder zich niet aan het adviesrecht houdt. De GGD is in de Wet kinderopvang aangewezen als toezichthouder. De GGD inspecteert onder andere of en hoe het kindercentrum heeft geregeld dat alle ouders hun mening mogen geven. En ze controleren of er een oudercommissie aanwezig is, want dat is een wettelijke plicht.

Wat de GGD niet controleert is hoe de houder omgaat met het adviesrecht van de oudercommissie. Wordt de oudercommissie daadwerkelijk om advies gevraagd bij de onderwerpen waar zij adviesrecht op hebben? Geeft de houder voldoende informatie om de adviesvraag goed te kunnen beoordelen? En hoe gaat de houder om met de adviezen die de oudercommissie gegeven heeft? Zoals bij punt 3 uitgelegd, kunnen oudercommissies terecht bij de Geschillencommissie als deze zaken niet goed verlopen. Maar daarnaast is het tóch belangrijk dat je de GGD informeert als de houder de oudercommissie niet om advies vraagt. Of als de houder niets doet met het gegeven advies. Dit is namelijk belangrijke informatie voor de toezichthouder over hoe de houder te werk gaat. Met deze informatie zal de toezichthouder rekening houden bij volgende inspecties. Wil je meer lezen over wat te doen met klachten? Of over het toezicht door de GGD? Ga dan naar onze themapagina's *Klachten & Geschillen in de kinderopvang* en *Toezicht & handhaving kinderopvang*.

3.4 Visie op medezeggenschap en het prijsadvies

Het is een uitdaging om goed vorm te geven aan het adviesrecht op prijswijzigingen in een marktsector zoals de kinderopvang is. Voor beide partijen, de houder en de oudercommissie. Is het nu echt zo belangrijk dat ouders, vertegenwoordigd door hun oudercommissie, advies uitbrengen over het uurtarief? Heeft het een meerwaarde?

Absoluut! Medezeggenschap gaat erom dat ouders werkelijk invloed kunnen hebben op de plannen van de kinderopvangorganisatie. Plannen die gaan over de kwaliteit van de opvang en het belang van de onderneming. Daar hoort ook het adviesrecht op prijswijzigingen bij.

BOinK vindt het belangrijk dat de adviesprocedure constructief verloopt. Waarbij beide partijen zich positief en opbouwend opstellen ten aanzien van de onderlinge samenwerking. Er is ruimte voor een goed gesprek, voor het beantwoorden van vragen en ook voor onderhandeling. Dit is naar onze mening meer dan alleen de uitleg van de houder op vragen vanuit de oudercommissie.

Het zou zo moeten zijn dat door het gesprek tussen houder en oudercommissie andere uitkomsten mogelijk zijn dan dat de houder in eerste instantie zelf had

bedacht. Ga maar eens na: doordat de oudercommissie inzage krijgt in gemaakte beleidskeuzes in de begroting, kan zij dit koppelen aan andere beleidskeuzes van de organisatie. Beleid waar de oudercommissie ook adviesrecht op heeft, zoals het voedingsbeleid of beleid op gebied van de pedagogische kwaliteit. Op die manier ontstaat er een continu proces in het maken van bepaalde beleidskeuzes en de invloed daarvan op de prijs. Beleidskeuzes waar oudercommissies vaak adviesrecht op hebben.

Onze wens voor de toekomst is dat houders continue in gesprek blijven met de oudercommissie over dit onderwerp, los van het wettelijk verplichte adviestraject op het jaarlijkse uurtarief. Zo zijn na het eerste kwartaal van een kalenderjaar vaak de definitieve jaarcijfers van voorgaand jaar bekend. Het zou mooi zijn als houders die dan ook op dat moment met hun oudercommissie bespreken. En vergelijken met de begroting die voor dat voorgaande jaar gemaakt was. Dat was namelijk de begroting op basis waarvan de oudercommissie destijds haar advies op de prijswijziging gebaseerd heeft. En hoe heeft dit nu in de praktijk uitgepakt?

Door op die manier structureel samen te werken, kunnen houder en oudercommissie veel eerder, vaker én in een minder beladen situatie een goed gesprek met elkaar voeren over de cijfers en begroting. De verwachting is dat dit het adviestraject op de jaarlijkse prijswijziging een stuk zal vergemakkelijken. De oudercommissie weet immers hoe de organisatie ervoor staat en waarom welke keuzes gemaakt zijn, al dan niet met inmenging van hun advies, op basis waarvan het uurtarief voor komend jaar tot stand is gekomen.

Uiteindelijk draait het allemaal om de visie van vooral de houder, maar ook van de oudercommissie, op samenwerken met ouders en medezeggenschap.

Tip voor oudercommissies

De oudercommissie heeft adviesrecht op veel beleidsonderwerpen, die ook van invloed zijn op de kosten. Denk bijvoorbeeld aan het beleid op gebied van de *pedagogische kwaliteit*, *veiligheid & gezondheid*, het *voedingsbeleid*, of de openingstijden.

Adviseer over deze beleidsonderwerpen bij voorkeur op een ander moment dan het adviestraject over het uurtarief. Maar neem bij het prijsadvies wel de bijbehorende kosten van dit beleid mee in de beoordeling. En kijk naar de verhouding tussen prijs en kwaliteit.

"Waar oudercommissie en organisatie goed samenwerken, versterken zij elkaar in het organiseren van kwalitatief goede kinderopvang."

– BOinK –

Tip voor houders

Oudercommissies zetten zich in voor een goede kwaliteit van de kinderopvang en zijn belangrijk voor het goed functioneren van de kinderopvangorganisatie. Om de taak als oudercommissie goed uit te kunnen oefenen, moeten alle partijen beschikken over een gedegen kennis van de wet- en regelgeving in de kinderopvang en de rechten en plichten op het gebied van medezeggenschap kennen.

Daarom geeft BOinK sinds 2022 – naast de *Basistrainingen voor oudercommissies* – ook een basistraining *'Samenwerken met de oudercommissie'* voor professionals en houders in de kinderopvang. Deze training vormt een goede basis om samen met uw oudercommissie een prettige samenwerking te creëren en invulling te geven aan medezeggenschap.

Hoofdstuk 4 Prijswijziging in 2027

Een houder van een kinderopvangorganisatie die de prijs wil wijzigen moet volgens de Wet kinderopvang de oudercommissie om advies vragen (artikel 1.60 lid 1f). Zie voor het adviesrecht hoofdstuk 3 van deze brochure.

Als de oudercommissie gevraagd wordt te adviseren over de prijswijziging dan moet zij de onderbouwing van de houder, de redenen om de prijs te wijzigen, beoordelen. De oudercommissie moet zich afvragen hoe het uurtarief is opgebouwd, wat de omzet en kostenposten zijn en of er bijvoorbeeld verbeteringen komen in de kwaliteit van de opvang. Ook kan de prijs worden vergeleken met de prijzen van kinderopvangorganisaties in de buurt met ongeveer hetzelfde aanbod. Simpel gezegd kunnen oudercommissies afwegen wat ouders in de komende periode mogen verwachten voor de extra kosten die ze moeten gaan betalen.

Hieronder beschrijven we eerst de huidige actualiteiten die van invloed zijn op de prijs en die ondernemers kunnen aandragen als argument voor een prijsstijging. Ook leest u over andere redenen die houders regelmatig geven voor een prijsstijging.
Er volgt na elke reden een reactie van BOinK.

4.1 Prognose kostenontwikkeling in de kinderopvang

De brancheorganisaties BK en de BMK laten elk jaar samen de Prognose Kostenontwikkeling Kinderopvang opstellen voor hun leden, de inmiddels bekende 'kostenprognose van Ayit'. De prognose is een voorspelling van verschillende onderdelen die invloed hebben op de kostenontwikkelingen voor het komende kalenderjaar. Zo zorgen afspraken in de cao over salarisverhogingen bijvoorbeeld voor hogere loonkosten. Aangezien de kosten van een kinderopvangorganisatie voor 72% uit loonkosten bestaan (zie hoofdstuk 2), is de stijging van de loonkosten dus ook het meest van belang voor de prognose van de kostenstijging.

De eerste prognose verschijnt meestal in juli en de voorspellingen worden in eerste instantie gesteld op basis van cijfers en informatie van het Centraal Plan Bureau, DNB en de Rijksoverheid, die beschikbaar zijn tot juni van het betreffende kalenderjaar. Gedurende de laatste maanden van het jaar kunnen zich nog ontwikkelingen voordoen, die tot een aanpassing van de prognose kunnen leiden. Dit geldt met name voor het verschijnen van de Rijksbegroting in september. Rond eind september verschijnt daarom altijd een update van de prognose kostenontwikkeling.

De kostenprognose is een gemiddelde voor alle kinderopvangorganisaties en alle opvangsoorten. Het blijft een prognose en verschillen tussen organisaties zijn groot. De opstellers van de prognose benoemen dan ook duidelijk dat iedere organisatie voor zichzelf nagaat in welke mate de besproken onderdelen voor hun eigen organisatie, locatie en/of opvangsoort gelden en op basis daarvan een eigen op maat gemaakte prognose per opvangorganisatie en -locatie maken.

Belangrijk om te weten: iedere kostenprognose betreft telkens de kostenstijging ten opzichte van het vorige jaar. Er is géén rekening gehouden met een correctie van de vorige prognose. Elke prognose kent (achteraf) tegenvallers, maar ook meevallers. Beiden hebben effect op de exploitatie en dus op het rendement. Als dit rendement lager is dan verwacht, is dat een reden voor een extra tariefsverhoging. En omgekeerd geldt dat natuurlijk ook: als het rendement hoger is dan verwacht, kan een tariefsverhoging gematigd worden.

Veel kinderopvangorganisaties gebruiken deze kostenprognose als hulpmiddel voor het berekenen van hun te maken kosten voor het komende jaar, de begroting genoemd. En daarmee voor het bepalen van hun uurtarieven. Hier is het ook precies voor bedoeld; een hulpmiddel.

Reactie BOinK

BOinK raadt oudercommissies aan om bij de houder na te vragen of er van de 'Prognose kostenontwikkeling kinderopvang 2027' gebruik is gemaakt. Zo ja, vraag de houder om deze met jullie te delen, mocht dat niet zijn gebeurd. Vergeet daarbij ook de FAQ's en de update uit september niet. BOinK benadrukt wat de branchepartijen, de opstellers van de kostenprognose zelf en recent ook de Geschillencommissie Kinderopvang aangeven: de prognose is géén prijsadvies. De cijfers zijn gemiddelden binnen de hele sector kinderopvang en niet specifiek genoeg in het voorspellen van de kosten van een organisatie of locatie. De kostenprognose is bedoeld als basis voor het berekenen van kostenontwikkelingen op organisatie- én locatieniveau.

Leestip: Uitspraak Geschillencommissie Kinderopvang m.b.t. adequaat gebruik van de Ayit-kostenprognose

In juli 2025 heeft ook de Geschillencommissie Kinderopvang zich uitgesproken over de vraag wanneer er sprake is van adequaat gebruik van de Ayit-kostenprognose door ondernemers en welke gegevens zij dienen te overleggen aan de oudercommissie in het prijsadviestraject (referentiecode 768021/1077727).

De commissie noemt de volgende zaken die van belang zijn:

"Als een ondernemer bij tariefsverhogingen binnen de bandbreedte van de AYIT-prognose blijft, is dat in beginsel – **mits correct en transparant toegepast** – een redelijke basis voor besluitvorming over tariefsverhogingen."

De Geschillencommissie overweegt eveneens dat "**het overleggen van een algemene prognose onvoldoende is** indien niet duidelijk is in hoeverre die prognose aansluit bij de feitelijke situatie op locatieniveau op dat moment."

De totale stijging van de kosten die voor 2027 wordt verwacht, ligt volgens de kostenprognose tussen de 3,7% en 4,9%. Wees als oudercommissie kritisch op de eigen op maat gemaakte prognoses voor de eigen organisatie, locatie en/of opvangsoort.

Kijk tot slot ook goed naar het behaalde rendement (= omzet min de gemaakte kosten) en stel vragen over de hoogte van het rendement in vergelijking met de voorgenomen stijging van het uurtarief. Zoals Ayit zelf ook aangeeft, kent iedere prognose achteraf tegenvallers en meevallers, die effect hebben op de exploitatie en daarmee op het rendement dat is behaald. Wanneer een opvangorganisatie het uurtarief voor 2027 fors wil verhogen, of wanneer ze jaren achtereen telkens de maximale grenzen van de kostenprognose toepassen, dan kun als oudercommissie zeker kritische vragen stellen over de meevallers en tegenvallers van de door hen toegepaste prognoses. En de vraag stellen of een dergelijke prijsstijging voor ouders wel daadwerkelijk nodig is. Wordt er gespaard voor een grote uitgave in de toekomst? Moet het deel eigen vermogen dat in de organisatie zit verhoogd worden omwille van een betere solvabiliteit? Of kan een deel van de winst gebruikt worden om de uurtarieven in 2027 voor ouders minder fors te laten stijgen? Je hebt recht op deze informatie. De Geschillencommissie heeft in een eerdere zaak ook geoordeeld dat de oudercommissie desgevraagd moet kunnen beschikken over gegevens waaruit blijkt hoe de werkelijke kosten van het afgelopen jaar zich verhouden tot de prognoses die toen zijn gebruikt bij de wijziging van het uurtarief (zie kader op blz. 35).

4.2 Stijging personeelskosten

Zoals in hoofdstuk 2 al stond beschreven, bestaan de kosten van een kinderopvangorganisatie voor het grootste deel uit personeelskosten: 72%. Alle overige kosten, inclusief huisvesting, energie, voeding etc. vormen de resterende 28%. De stijging van de personeelskosten zijn dus het meest van invloed op de stijging van het uurtarief.

Personeelskosten bestaan uit meerdere onderdelen (zie pagina 20) en deze kunnen stijgen als gevolg van overheidsmaatregelen en maatschappelijke omstandigheden

die van invloed zijn op de arbeidsmarkt, belastingen en sociale lasten. Denk bijvoorbeeld aan de volgende zaken:

- periodieke salarisverhogingen
- cao-afspraken over salarisverhogingen en overige vergoedingen
- toevoeging extra periodieken aan schalen voor bepaalde functies
- in- en uitstroom van personeel
- wijzigingen aan het loonfunctiegebouw
- een stijging van de pensioenpremies
- sociale lasten werkgevers
- algemene kostenontwikkelingen door inflatie (prijsindexcijfer)

Al deze zaken komen ook aan de orde in de kostenprognose van AYIT. En voor al deze zaken geldt ook het advies aan organisaties om een **specifieke berekening voor hun eigen organisatie te maken.** Helaas zien we bij BOinK in ons spreekuur terug dat lang niet iedere organisatie dit doet. Op de cao Kinderopvang en op de in- en uitstroom en ziekteverzuim van personeel gaan we hieronder wat nader in.

Cao Kinderopvang 2025-2026

De nu geldende cao Kinderopvang 2025-2026 loopt van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2026. De onderhandelingen voor de nieuwe cao vinden dit najaar plaats. Dat betekent dat de loonafspraken voor 2027 nog niet duidelijk zijn voor ondernemers wanneer zij hun begrotingen opstellen en de uurtarieven voor 2027 moeten vaststellen.

De stijging in salariskosten bestaat enerzijds uit overloopeffecten van stijgingen in 2026 en anderzijds uit de nog niet bekende salarisstijging in 2027. Daarnaast kunnen ook andere cao-afspraken effect hebben op de hoogte van de salariskosten. De belangrijkste cao-afspraken die van invloed zijn op de loonkosten, zijn afspraken over:

- salarissen
- overige verhogingen (stagevergoedingen, levensfasebudget)
- eindejaarsuitkering
- pensioenpremies (verdeling tussen werkgever en werknemer)
- overige afspraken (eenmalige uitkeringen, aanvullend geboorteverlof)

Later gemaakte cao-afspraken worden met terugwerkende kracht ingevoerd. Organisaties moeten dus bij het bepalen van hun uurtarieven zelf een inschatting maken van de kostenstijging als gevolg van de toekomstige cao-afspraken. Een te lage of hoge inschatting kan het jaar erop weer hersteld worden in een extra of juist gematigde tariefsverhoging.

Periodieke loonsverhoging en effecten van in- en uitstroom personeel

Medewerkers die nog niet aan het maximum van hun salarisschaal zitten, krijgen er in principe elk jaar één periodiek bij. De periodieke loonsverhoging is daarmee een kosten*verhogend* effect. Daarnaast is er ook sprake van een kosten*verlagend* effect door in- en uitstroom van personeel. Immers, wanneer er relatief veel oudere werknemers (die bovenin of aan het maximum van de salarisschaal zitten) vertrekken en daar jongere werknemers (die onderaan in de schaal zitten) voor in de plaats komen, leidt dat tot een daling van de gemiddelde loonkosten.

Tegelijkertijd brengt de huidige krapte op de arbeidsmarkt hogere kosten met zich mee. Denk aan hogere (instroom)salarissen voor jongere medewerkers, opleidingskosten voor zij-instromers en startende BBL-studenten en wervingskosten.

Dus in hoeverre het kostenverhogende effect van de periodieken wegvalt tegen het kostenverlagende effect van de in- en uitstroom, verschilt sterk per organisatie, afhankelijk van de leeftijd van het personeel.

Ziekteverzuim

Ziekteverzuim en de inzet van vervangend personeel brengen extra personeelskosten met zich mee. In vorige jaren is het verzuim in kinderopvang steeds iets hoger geweest dan gemiddeld in de sector zorg en welzijn, maar in 2025 was het vergelijkbaar.

In het derde kwartaal van 2025 is het verzuim licht gedaald ten opzichte van het eerste kwartaal (7,0% om 7,1%). In het vierde kwartaal was er een duidelijke stijging naar 8,1%. De percentages in het derde en vierde kwartaal zijn iets hoger dan in dezelfde kwartalen in 2024. Over het hele jaar genomen lag het gemiddelde verzuim in 2025 met 7,6% net iets onder dat van 2023 (7,7%). De meest actuele cijfers en het jaarlijks gemiddelde verzuimpercentage staan in de *Factsheet verzuim kinderopvang* uit april 2026 van *Kinderopvang werkt!*.

Reactie BOinK

Zoals gezegd zullen stijgende loonkosten vaak de hoofdreden zijn voor een prijsstijging, aangezien de kosten van een kinderopvangorganisatie voor gemiddeld 72% uit loonkomsten bestaan. Maar vraag wel specifiek door.

Zoals hierboven beschreven, bestaat de loonkostenstijging uit meerdere componenten en voor al deze componenten is het van belang dat de ondernemer een specifieke berekening voor de eigen organisatie maakt. Daarnaast moeten ondernemers voor 2027 een inschatting maken voor de te verwachten loonstijging. Vraag hier expliciet naar en bewaar deze informatie goed, zodat je dit weer mee kunt nemen bij het volgende prijsadviestraject voor de uurtarieven in 2028. Als de loonstijgingen voor 2027 te hoog of te laag worden ingeschat, moet dat voor de uurtarieven in 2028 weer worden bijgesteld. Let erop dat de houder rekent met hoeveel fte hij in dienst heeft en wat op basis daarvan het gevolg is voor de totale loonsom. Het gaat dus niet om het aantal werknemers dat in dienst is.

Werkgevers in de kinderopvang hebben een belangrijke rol in het aanpakken van de huidige personeelskrapte in onze sector. Goed werkgeverschap is uiteraard niet alleen een kwestie van hoge salarissen. Toch is het niet ondenkbaar en onlogisch dat werkgevers hogere salarissen of andere kostbaardere arbeidsvoorwaarden bieden om personeel te werven en te behouden. Vraag hiernaar.

4.3 Nieuwe wet- en regelgeving

Nieuwe kwaliteitseisen gastouderopvang

Zoals inhoudelijk beschreven in paragraaf 2.2 gelden er per 1 juli 2026 nieuwe wettelijke kwaliteitseisen voor gastouderopvang om de kwaliteit, veiligheid en professionaliteit van de gastouderopvang te verbeteren (p. 27 e.v.). Veel gastouders en gastouderbureaus laten enkele of meer van deze kwaliteitseisen al zien in hun dagelijkse praktijk:

- 35% van alle gastouders werkt al met een eigen pedagogisch werkplan;
- 69% van alle gastouders volgen al permanente educatie voor gemiddeld 9 uur per jaar;
- 67% van de gastouderbureaus bieden nu al pedagogische coaching.

Met invoering van de wet wordt de kwaliteit voor de hele sector geborgd. Hierbij is rekening gehouden met het beperken van de regeldruk: het pedagogisch werkplan en de permanente educatie zijn vormvrij, zodat gastouders daar invulling aan kunnen geven op een manier die bij hen past. Daarnaast worden bestaande gastouders uitgezonderd van de aangescherpte opleidingseisen. In de BOinK Kennisbank onder *Wetten & beleidsontwikkelingen* lees je meer over de beleidsontwikkelingen in de gastouderopvang.

Gastouders en gastouderbureaus zullen de investeringen die nodig zijn voor de verbetermaatregelen waarschijnlijk doorberekenen in het tarief voor ouders. Om ouders hierin tegemoet te komen, heeft het kabinet al vanaf 2025 de maximum uurprijs voor gastouderopvang structureel met € 0,21 verhoogd. Dit is dus geen berekening per afzonderlijke maatregel, maar een door het kabinet vastgesteld bedrag om de sector als geheel tegemoet te komen in de kosten van het pakket aan kwaliteit verhogende maatregelen.

Reactie BOinK

Wanneer het gastouderbureau de implementatie en uitvoering van de nieuwe kwaliteitseisen als argument aandraagt voor een kostenstijging voor 2027, is het goed om als oudercommissie alert te zijn op en vragen te stellen over een aantal zaken. Let ook goed op welke verantwoordelijkheden bij het gastouderbureau liggen en welke bij de gastouder zelf en neem dit mee in het te voeren gesprek over de kostenstijging. Het bureau en de gastouder moeten dit beiden helder en transparant kunnen uitleggen.

Aangezien ruim tweederde (67%) van de gastouderbureaus al pedagogische coaching aan hun gastouders biedt, kunnen zij dit onderdeel niet zonder meer aandragen als argument voor de prijsstijging. Vraag goed door welke werkzaamheden op gebied van coaching, scholing, pedagogische ondersteuning en administratie het bureau in 2027 anders/extra gaat uitvoeren in vergelijking met 2026 en welk kosteneffect daarbij hoort.

Kijk ook goed welk deel van de extra kosten niet al sinds 2025 en/of 2026 gemaakt worden, ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de verbetermaatregelen. Hoogstwaarschijnlijk zijn deze kosten dan ook sinds die tijd al verwerkt in de uurtarieven, en kan dat niet voor 2027 opnieuw.

Kortom, je mag een duidelijke toelichting verwachten op de te verwachten (stijging in) uitvoeringskosten voor de werkzaamheden op gebied van coaching, scholing, pedagogische ondersteuning en administratie in 2027.

Aangepaste regelgeving BSO Bus

Per 1 januari 2026 werd de regelgeving voor het gebruik van de BSO Bus veranderd. Vanaf dat moment mogen er nog maximaal 8 kinderen per bus vervoerd worden, in plaats van de voormalige 10 kinderen. Kinderopvangorganisaties hebben vorig jaar zowel praktische als financiële keuzes moeten maken in de manier waarop het vervoer georganiseerd zou gaan worden met ingang van 2026. Als het goed is, hebben organisaties nu meer concreet inzicht in de werkelijke kosteneffecten van hun gemaakte keuzes.

Reactie BOinK

Dit is een mooi voorbeeld van het combineren van je adviesrechten als oudercommissie. Want naast mogelijke extra kosten, zal er ook een nieuw vervoersbeleid gemaakt zijn. En het vervoersbeleid is onderdeel van het Veiligheidsbeleid, waar de oudercommissie ook wettelijk adviesrecht op heeft.

Als het goed is, zijn jullie dan ook afgelopen jaar met elkaar in gesprek geweest over de verschillende opties, te maken keuzes en bijbehorende financiële impact van deze wetswijziging. Nu is het tijd voor een evaluatie: je mag als OC verwachten gegevens te ontvangen waaruit blijkt in hoeverre de feitelijke kostenstijging of -daling door aanpassingen aan het vervoer overeenkomen met of afwijken van de prognoses die eind 2025 zijn gehanteerd bij de wijziging van het uurtarief. Zo niet, vraag hiernaar bij je organisatie.

4.4 Personeelstekorten

In de vorige arbeidsmarktpeiling van november 2025, bleek dat het aandeel organisaties met een personeelstekort, vergeleken met de meting in mei 2025, in *alle opvangvormen* stabiel was gebleven. In de dagopvang betrof dit een tekort van 24%, in de buitenschoolse opvang was dit 36% en in de peuteropvang 16%.

Uit de meest recente arbeidsmarktpeiling van Kinderopvang Werkt! van mei 2026, blijkt dat de personeelstekorten in de dagopvang nog steeds gestabiliseerd zijn. Echter, in de bso is het personeelstekort gestegen naar 40% en in de peuteropvang gedaald naar 9%. Net als in vorige peilingen worden enkel in de bso verschillen gezien tussen organisaties van verschillende grootte: er is een hoger tekort onder grote organisaties dan onder middelgrote en kleine organisaties.[8]

Opvallend zijn nog steeds de lokale verschillen in de tekorten en de langdurigheid van bestaande tekorten. Gaf vorig jaar nog 18% van de organisaties aan dat hun personeelstekort al langer dan drie jaar duurt, nu is dat opgelopen tot 45%.

De rapportage geeft ook inzicht in (het effect van) de initiatieven die ondernemers nemen om personeel te behouden en hoe ondernemers omgaan met de tekorten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onderling voor elkaar invallen, contracten verhogen, groepen samenvoegen, inzetten van leidinggevenden/ bbl-ers/ zzp-ers/ uitzendkrachten, of het sluiten van groepen.

11% van de 145 deelnemende organisaties geven aan soms nog groepen te sluiten. Bij sluiting hebben ouders recht hun geld voor deze dag(en) terug te krijgen; de contractueel vastgelegde dienst, de kinderopvang, wordt immers niet geleverd. Hierdoor heeft de ondernemer minder inkomsten en kan dit mogelijk aandragen worden als verminderde omzet of extra kostenpost. Anderzijds kunnen de personeelskosten ook lager liggen, want er is een tekort aan personeel. En personeelstekorten hebben daarnaast mogelijk ook een prijsopdrijvend effect; om aantrekkelijk(er) te zijn voor nieuw personeel, kunnen de startsalarissen stijgen. Kortom, het totale kostenplaatje van verhogende en verlagende effecten is van belang.

Sinds de strengere controles en het handhaven van de Belastingdienst op 'schijnzelfstandigheid' vanaf 1 januari 2025, is de inzet van ZZP'ers in de kinderopvang fors afgenomen. In de praktijk is zichtbaar dat veel organisaties in

8 Organisaties met minder dan 10 medewerkers worden beschouwd als 'kleine organisaties'. Organisaties met 10 tot en met 49 medewerkers zijn 'middelgrote organisaties'. En organisaties met 50 of meer medewerkers zijn 'grote organisaties'.

plaats van ZZP'ers nu uitzendkrachten inzetten. Wanneer als uitgangspunt wordt gehanteerd dat ingehuurd personeel ongeveer 40% duurder is dan eigen personeel leidt een verschuiving in 2027 ten opzichte van 2026 van 1% fte van eigen personeel naar ingehuurd personeel tot 0,4% kostenstijging. Op basis van deze informatie kan een specifieke berekening voor de eigen organisatie worden gemaakt.

Reactie BOinK

Bij een organisatie met een gezonde bedrijfsvoering en opgebouwde reserves, mag je verwachten dat mogelijke extra kosten van een incidentele sluitingsdag (deels) uit deze reserves opgevangen konden worden. De reserves moeten dan wel weer aangevuld worden voor het voortbestaan van de onderneming. Of hiervoor ook een grotere prijsstijging nodig is dan normaal, dat verschilt per organisatie. Was het opbouwen van reserves altijd al onderdeel van het uurtarief? Hoeveel van de reserves is opgebruikt? Vraag hiernaar als oudercommissie. En als er een extra prijsverhoging nodig is om de reserves weer aan te vullen, bespreek dan ook of de prijsverhoging voor de lange termijn is, of dat een tijdelijke prijsverhoging en deze tijden van krapte op de arbeidsmarkt misschien genoeg is. Het is in ieder geval niet de bedoeling dat de gemiste inkomsten door sluitingen en/of het opbouwen van buffervermogen direct worden doorberekend aan ouders door de uurtarieven voor 2027 fors te verhogen. Het (her)opbouwen van een buffervermogen moet over meerdere jaren uitgesmeerd worden. Een jaar of 5 lijkt hier een reëel gemiddelde voor te zijn.

In hoeverre heeft de oudercommissie wettelijk adviesrecht op het personeelsbeleid van een organisatie? Dit staat inderdaad niet letterlijk met deze woorden in de Wet kinderopvang. Er staat echter wel in de Wko (artikel 1.60 lid 1a) dat de oudercommissie adviesrecht heeft op 'elk voorgenomen besluit met betrekking tot de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan artikel 1.50 lid 1 Wko'. En dit artikel omvat o.a. 'de wijze waarop de houder het kindercentrum kwalitatief en kwantitatief voorziet van personeel en materieel'. Daarnaast heb je als oudercommissie natuurlijk wel het recht op prijswijzigingen. En de keuzes die gemaakt worden door de opvangorganisatie in (langdurige) situaties van personeelstekort, zijn van invloed op de hoogte van de kostenstijging voor 2026. Vraag hier dus naar in het prijsadviesgesprek met de houder.

4.5 Het maximum uurtarief, toetsingsinkomens en toeslag-percentages voor 2027

De maximum uurtarieven voor 2027 zijn op moment van schrijven van de brochure nog niet definitief vastgesteld. Pas op Prinsjesdag werd duidelijk dat het Kabinet voornemens is om de maximum uurtarieven voor zowel de dagopvang, de buitenschoolse opvang als de gastouderopvang met 3,32% te indexeren.

Naast het vaststellen van de maximum uurtarieven, worden ook jaarlijks de toetsingsinkomens in de kinderopvangtoeslagtabel vastgesteld. In de toeslagtabel staat voor elke inkomensgroep welk percentage van het maximum uurtarief door de overheid wordt vergoed via de kinderopvangtoeslag. Voor 2027 is het plan deze toetsingsinkomens met 3,47% te indexeren.

Tot slot wil het kabinet in 2027 de vergoedingspercentages voor de te ontvangen kinderopvangtoeslag verhogen voor alle werkende ouders met een toetsingsinkomen van meer dan € 58.000. Ouders met een lager inkomen hebben nu al recht op het maximale vergoedingspercentage. Het kabinet trekt hier € 322 miljoen voor uit, wat € 350 miljoen minder is dan eerder was voorgenomen. Dit alles heeft te maken met de plannen voor het *nieuw systeem voor de financiering van kinderopvang*, dat in 2029 moet ingaan. Lees meer in de *Kamerbrief* d.d. 15 september en ons *nieuwsbericht* d.d. 16 september.

Zodra de maximum uurtarieven definitief vastgesteld zijn, evenals de aangepaste toeslagtabel met inkomensgroepen en vergoedingspercentages, zullen we hierover uiteraard een artikel plaatsen en communiceren via onze socials.

Reactie BOinK

De verhoging van het maximale uurtarief voor de kinderopvangtoeslag is op zichzelf geen reden voor een prijsverhoging. Als een kinderopvangorganisatie haar uurtarief wil verhogen, dan moet het kunnen aantonen waarom de prijsverhoging nodig is en/of waaraan de extra inkomsten worden besteed. Elke organisatie heeft te maken met specifieke kostenstijgingen en -dalingen. Hierdoor is de algemene indexering waarop de stijging van het maximum uurtarief is gebaseerd niet zomaar toepasbaar op elke opvangorganisatie en -locatie.

De (voorlopige) maximum uurtarieven in 2027

Opvangsoort	2026	verhoging %	verhoging €	2027
Dagopvang	€ 11,23	+ 3,32 %	+ € 0,37	**€ 11,60**
Buitenschoolse opvang	€ 9,98	+ 3,32 %	+ € 0,33	**€ 10,31**
Gastouderopvang	€ 8,49	+ 3,32 %	+ € 0,28	**€ 8,77**

Kinderopvangorganisaties en gastouders zijn vrij om hun eigen uurtarief vast te stellen. De overheid biedt ouders een inkomensafhankelijke tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang tot aan de maximum uurtarief. Het verschil tussen het uurtarief en de maximum uurtarief wordt volledig door de ouders zelf betaald, ongeacht de hoogte van hun inkomen. Alleen tweeverdieners of alleenstaanden die werken* komen in aanmerking voor toeslag.

In de toeslagtabel staat voor elke inkomensgroep het percentage van het uurtarief dat door de overheid wordt vergoed via de kinderopvang toeslag. Voor het 'tweede' en volgende kind krijgen ouders een hoger percentage vergoed. Bij bepaling van wie het 'eerste kind' is, wordt niet uitgegaan van de eerstgeborene, maar van het kind dat de meeste uren opvang afneemt.

Het maximum aantal uren kinderopvang waarvoor ouders kinderopvangtoeslag kunnen ontvangen is 230 uren per kalendermaand vermenigvuldigd met het aantal maanden waarin de ouder(s) werken. Dus wanneer beide ouders in een kalenderjaar 12 maanden hebben gewerkt, dan kunnen zij aanspraak maken op 230 uur x 12 maanden = 2.760 uren kinderopvangtoeslag.

** inclusief ouders die studeren, een traject naar werk- of inburgeringscursus volgen en met ingang van 2027 – zo is het voornemen – ook promovendi.*

Stel als oudercommissie vragen over hoe de werkelijke kostenontwikkeling van dit jaar (2026) overeenkwam met of juist afweek van de voorspellingen die in 2025 werden gedaan. Deze bevindingen zouden meegenomen kunnen worden in de

locatiespecifieke prognose die de organisatie voor de kostenontwikkeling in 2027 maakt. (Zie ook de uitspraak van de Geschillencommissie hierover in de leestip op pagina 41.)

Stel ook de vraag waarom bepaalde onderdelen uit de prognose van dit jaar specifiek voor de eigen locatie van toepassing zijn. Neem geen genoegen met een algemene toelichting. Een helder overzicht van de kostenontwikkeling helpt beide partijen om een duidelijk beeld te vormen over hoe kosten zijn opgebouwd en waar de ontwikkelingen van een organisatie in de toekomst liggen.

4.6 Inflatie

Voor de kostenstijging van kosten zoals huisvesting, energie, voeding en vervoer schat het Centraal Planbureau (CPB) de inflatie voor 2027 op 2,5%.[9] Zowel de geopolitieke situatie (o.a. het aanhoudende geweld in het Midden-Oosten en Oekraïne) als de minderheidsstatus van het kabinet zorgen voor een verhoogde onzekerheid rondom de raming. Vooral de ontwikkeling van brandstof- en energieprijzen kan hierdoor worden beïnvloed.

Vorig jaar (juli 2025) schatte het CPB Centraal Planbureau (CPB) de inflatie voor 2026 op 2,1%. Deze is inmiddels ook met terugwerkende kracht vastgesteld.

Reactie BOinK

Let op: inflatie heeft in verhouding met de loonkosten maar weinig invloed op de totale kostenstijging. Het betreft immers een kostenstijging van 2,5% over alle resterende 28% kosten van de opvangorganisatie na aftrek van de 72% loonkosten. Maar op de inkoop van producten (luiers, voeding) en vooral op het energieverbruik is het inflatiecijfer natuurlijk wel van invloed. Misschien zijn hier nog goede afspraken met leveranciers over te maken. Of stap over naar een andere (energie)leverancier of ander product. Dit kan wel invloed hebben op de gewenste kwaliteit. Geeft de opvangorganisatie de inflatie en verhoogde energiekosten voor 2027 als argument

9 CPB *Macro Economische Verkenning 2027 (MEV)* (september 2026). Voor de inflatie is de HICP gehanteerd, een binnen de EU uniform prijsindexcijfer.

voor de tariefstijging, dan moet de ondernemer dit goed kunnen onderbouwen met cijfermateriaal.

Controleer ook met welk inflatiecijfer de ondernemer vorig jaar heeft gerekend, bij het vaststellen van de uurtarieven voor 2026 en in hoeverre dit afwijkt van het inmiddels vastgestelde inflatiepercentage. Een grotere afwijking rechtvaardigt duidelijke toelichting bij de begrote kosten en werkelijk gemaakte kosten in 2026.

4.7 Eisen veiligheid, brandveiligheid en Arbowetgeving

Om de zoveel tijd moet een kinderopvangorganisatie aanpassingen doen om aan de eisen van alle wet- en regelgeving, naast de Wet kinderopvang, te voldoen.

Wijziging Arbowet

Per 1 juli 2026 is artikel 12 van de Arbowet gewijzigd. Werkgevers in alle organisaties, groot en klein, moeten medewerkers voortaan actief raadplegen over het arbobeleid van de organisatie. Het arbobeleid is gericht op het creëren van een veilige en gezonde werkomgeving. Denk in de kinderopvang bijvoorbeeld aan het beheersen van fysieke belasting bij het tillen van kinderen of het omgaan met werkdruk.

Deze wetswijziging benadrukt dat het beleid echt moet leven op de werkvloer. Pedagogisch professionals weten waar zij in de praktijk tegenaan lopen. Door hen structureel te betrekken bij het actualiseren van de RI&E (risico-inventarisatie en -evaluatie) en het bespreken van de risico's, wordt de nadruk gelegd op een structurele dialoog over veilig en gezond werken op de groep en op kantoor.

Kinderopvang werkt! heeft de belangrijkste informatie over de gewijzigde regels en het raadplegen van medewerkers op een rij gezet.

Reactie BOinK

Het doorvoeren van de gewijzigde Arbowetgeving binnen de eigen organisatie hoeft op zichzelf geen reden tot extra kostenstijging te zijn. De manier waarop organisaties het 'actief raadplegen van medewerkers' gaan uitvoeren in de praktijk is van belang. Bij sommige organisaties kan het extra werkzaamheden met zich

meebrengen, maar er zullen ook organisaties zijn die sowieso al werkten volgens de nieuwe regels, waardoor er weinig tot niets hoeft te veranderen in werkwijze en kosten. Kortom, uitleg en onderbouwing van plannen en eventuele kosten zijn hier cruciaal.

Wanneer er meer bouwkundige aanpassingen gedaan moeten worden ten behoeve van de (brand)veiligheid, dan zullen dit meestal relatief hoge kosten zijn, die langer dan een jaar meegaan. Kijk in dat geval goed of de houder deze kosten binnen één of meerdere jaren wil afschrijven. Als hij ervoor kiest om de kosten binnen een jaar af te schrijven, zal dit gebruikt kunnen worden als reden om het uurtarief te verhogen. Dit is niet helemaal eerlijk. Want in het jaar daarop vallen de kosten weer weg en levert het een besparing op.

Ouders betalen dan meer voor de kinderopvang dan noodzakelijk is. Dus doet de houder dit jaar grote uitgaven voor zaken die meerdere jaren meegaan? En waar ouders ook meerdere jaren gebruik van maken? Dan is het belangrijk om deze kosten ook over meerdere jaren af te schrijven. Dit geldt voor alle grotere uitgaven die de organisatie maakt.

4.8 Aanbod van extra kwaliteit en uitbreiding van diensten

De Wet kinderopvang stelt eisen aan verantwoorde kinderopvang van goede kwaliteit. Dit zijn de minimale kwaliteitseisen. Iedere organisatie kan daarnaast extra kwaliteit of meer diensten leveren. Dit hoeft niet automatisch meer geld te kosten, maar het kan wel. Je kunt hierbij denken aan: extra uren voor de pedagogisch coach om de pedagogisch professionals te ondersteunen, extra opleidingen voor de pedagogisch professionals, inhuren van muziekdocenten, uitbreiding buitenspeelplaats, extra uitstapjes op kosten van het kindercentrum, luxe huisvesting, biologische voeding, warme maaltijden, bijzondere activiteiten.

Reactie BOinK

Het is belangrijk om na te gaan of het aanbod daadwerkelijk een verbetering is ten opzichte van vorig jaar. En of het daarmee een goede reden is voor een prijsstijging. Daarnaast moet de oudercommissie betrokken zijn geweest in de beslissing om extra diensten of kwaliteit aan te bieden. De oudercommissie heeft namelijk adviesrecht

op o.a. de kwaliteitsaspecten en openingstijden van de opvang en zij kan ook navraag bij de achterban doen in hoeverre er behoefte is aan bepaalde uitbreidingen van de dienstverlening.

Soms wordt "We komen hiermee tegemoet aan de wensen van ouders" als oneigenlijk argument gebruikt om een wijziging door te voeren. Meer informatie over het adviesrecht staat op onze website en in hoofdstuk 3.

Nog vragen?

Heb je na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen? Neem dan contact op met BOinK tijdens ons spreekuur. We zijn telefonisch bereikbaar op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 9.00 – 12.00 uur via 030 - 231 79 14. Of mail naar *boink@boink.info*.

Volg ons ook op de socials: wij zijn actief op *LinkedIn*, *Facebook* en *Instagram*.

BOinK wenst alle oudercommissies veel succes met het adviestraject voor de nieuwe uurtarieven in 2027!